

Szakmai ismeretek

Fegyveres Biztonsági Ór

Szerkesztette:
Gyöngyösi Enikő bv. százados

2022. szeptember 01.

I. A fegyveres biztonsági őrseg működésének feltételei, a tevékenységét meghatározó jogszabályok és belső normák:

A fegyveres biztonsági őrseg tevékenységét a következő főbb illetve fontosabb jogszabályok és belső normák határozzák meg:

- a) 1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról,
- b) 27/1998. (VI. 10.) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrseg Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról,
- c) 1/2020. (II.21.) BVOP utasítása a büntetés-végrehajtási szervezetben működtetett fegyveres biztonsági őrsegről,
- d) 72/2020. BVOP utasítás a Büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatáról.

A fegyveres biztonsági őrseg:

Fegyveres biztonsági őrseggel kell védeni az állam működése, illetőleg a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenységet, létesítményt, szállítmányt, ha a védelemre a Magyar Honvédség, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek, valamint az Országgyűlés biztonságáról gondoskodó Országgyűlési őrseg, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogszabállyal nem kötelezettek, de az őrzés a közbiztonság vagy a nemzeti anyagon védelme érdekében indokolt.¹

Így különösen:

- a) az állam biztonsága, illetve a honvédelem szempontjából fontos létesítményt;
- b) a nemzetközi személy- vagy teherforgalomban működő repülőteret;
- c) a katasztrófa veszélyességű nukleáris, radioaktív, robbanásveszélyes, tűzveszélyes, mérgező, illetve az egészségre vagy a környezetre veszélyes anyagot, valamint ezek felhasználásával, gyártásával, tárolásával, forgalmazásával, szállításával összefüggő tevékenységet;
- d) a lakosság alapvető szükségletét biztosító infrastruktúra és közműrendszer egyes elemeit;
- e) a kiemelt jelentőségű nemzeti, kulturális értéket;
- f) a postai szolgáltató kiemelt létesítményét, a közszolgálati rádió és televízió, a távközlési rendszerek központi létesítményét.

A fegyveres biztonsági őrseg létrehozására vagy megszüntetésére irányuló eljárást a létesítmény vagy tevékenység szerint **hatáskörrel rendelkező miniszter**, az illetékes helyi önkormányzat jegyzője, **a rendőrhatóság**, a létesítmény üzemeltetője, birtokosa, illetőleg a tevékenység folytatója **kezdeményezheti**.

¹ 1997. évi CLIX. tv. 1. §

A fegyveres biztonsági őrséggel történő őrzés elrendelhető:

- a) állandó (visszavonásig tartó),
- b) időszakos (meghatározott tevékenységhez kapcsolódó vagy veszélyeztetettségi szinthez kötődő),
- c) ideiglenes (határozott időtartamú) jelleggel.

Fegyveres biztonsági őrség létrehozható és működtethető a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek szervezetében is olyan - az adott szerv tevékenységi körébe tartozó - **objektum**, illetve személyőrzési, kíséresi feladatok ellátására, amelyekhez a 1997. évi CLIX. tv-ben meghatározott képesítési követelmények, intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultságok elegendők.

A büntetés-végrehajtási szervezetekben a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 1. § (6) bekezdés alapján a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 10. § (3a) bekezdésben foglalt feladatok ellátására fegyveres biztonsági őrség (a továbbiakban: FBŐ) hozható létre.

Az 1995. évi CVII. törvény 10. § (3a) bekezdése szerint a bv. szervezetben működtetett fegyveres biztonsági őrőség a következő tevékenység ellátásában működhet közre:

- a) **bv. szervek területére történő be- és kiléptetés végrehajtása,**
- b) **objektumvédelmi tevékenység,**
- c) **járőrőrzési tevékenység,**
- d) **területőrzés a bv. szervek határán kívül elhelyezkedő területen a bv. szervek anyagi javainak vagy az ott tartózkodó fogvatartottak őrzése érdekében,**
- e) **fogvatartotti foglalkoztatás biztosítása a bv. szervek területén belül vagy kívül.**

Fegyveres biztonsági őrőség fogalma:

Fegyveres biztonsági őrőség az 1997. évi CLIX. tv. 3. § (1) bekezdésében, valamint jogszabály alapján megkötött együttműködési megállapodásban meghatározott őrzési feladatokat ellátó, szolgálati fegyverrel és más kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott biztonsági szervezet, amelynek tagjai a létesítő, illetőleg a működtető állami, önkormányzati vagy egyéb intézménnyel, gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyban, a rendvédelmi szervnél a szervezettel munkaviszonyban vagy rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban állnak.

Fegyveres biztonsági őr fogalma:

A fegyveres biztonsági őr a fegyveres biztonsági őrőség - szolgálatban közfeladatot ellátó, szolgálati fegyver viselésére jogosult - tagja.

A fegyveres biztonsági jogviszony létesítésének feltételei:

- a) a büntetlen előéletű magyar állampolgár,
- b) illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy) lehet,
- c) aki tizennyolcadik életévét betöltötte,
- d) fegyver viselésére alkalmas,
- e) és rendelkezik a szolgálati beosztáshoz előírt képesítési feltételekkel.

A fegyveres biztonsági őr örparancsnokának és helyettesének legalább középiskolai végzettséggel kell rendelkeznie. Ezeket a feltételeket az igazolvány hitelesítésekor igazolni kell.

A fegyveres biztonsági őr szolgálatra való alkalmasságot a jogviszony létesítésekor és annak fennállása alatt ellenőrizni kell. Fegyveres biztonsági őrnek csak az alkalmazható, aki a fent meghatározott követelményeknek megfelel, és írásban hozzájárul alkalmasságának ellenőrzéséhez.

Ha a fegyveres biztonsági őrrel szemben szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás indul, az őrség felügyeletét ellátó rendőrhatalóság az őrseget működtető szervezet vezetőjénél kezdeményezheti az őr szolgálatellátás alóli ideiglenes - a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tartó - felfüggesztését.

A fegyveres biztonsági őr akkor látható el szolgálati igazolvánnyal és felszereléssel, akkor vezényelhető szolgálatba, ha a rendőrhatalóság és a fegyveres biztonsági őrseget működtető szervezet képviselőiből álló bizottság előtt 1997. évi CLIX. törvény, a végrehajtására kiadott rendelkezések és a szolgálati helye őrszolgálati okmányainak ismeretéből, a lőfegyver használatához szükséges szakismeretből és gyakorlati jártasságból eredményes vizsgát tett.

A fegyveres biztonsági őröket formaruhával és szolgálati jelvénnel kell ellátni.

A formaruhának egyértelműen különböznie kell a Magyar Honvédség, illetve a rendvédelmi szervek egyenruhájától.

A fegyveres biztonsági őr az őrség működési területén, szolgálati úton, szállítmánykísérés során szolgálati igazolványa és jelvénye igazolja. A szolgálati igazolvány kiállításáig a fegyveres biztonsági őr 1997. évi CLIX. tv. 6.§ (1a) bekezdés törvényben meghatározott tevékenység folytatására való jogosultságát a rendőrség által rendszeresített és a szolgálati igazolvány kiállításának kezdeményezését alátámasztó, a rendőrség által hitelesített igénylőlap igazolja.² A formaruhán „fegyveres biztonsági őr” felirat helyezhető el. A munkáltatói hovatartozás a ruházat karrészén jelezhető.

A fegyveres biztonsági őrség lőfegyverrel, lőszerrel és más kényszerítő eszközzel való ellátását a rendőrség engedélyezi.

A fegyveres biztonsági őrség számára - az engedélyben meghatározott mennyiségben és minőségben - a rendőrségnél rendszeresített és a 1997. évi CLIX. tv. 10. § (2) bekezdésben felsorolt kényszerítő eszköz, továbbá lőfegyver és lőszer vásárlása, illetve tartása

² 1997. évi CLIX. tv. 6.§ (1a) bekezdés.)

engedélyezhető. A szolgálati tevékenységhez csak a rendőrség központi szerv Kutyavezető-képző Iskolája által minősített (vizsgáztatott) kutya alkalmazható.

A fegyveres biztonsági őrség lőfegyvere és lőszere csak szolgálati és képzési tevékenységhez használható.

A fegyveres biztonsági őrt a fokozott büntetőjogi védelem, valamint az 1997. évi CLIX. tv. szerinti intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultság kizárólag az őrutasításban szereplő feladatok ellátása során illeti meg.

II. Objektumvédelem, őrzött objektumok csoportosítása, őrzött létesítmények technikai berendezései:

Objektum:

Azok az épületek, létesítmények, területek, amelyek politikai, társadalmi, gazdasági, katonai szervezetek és intézmények, ezek alkalmazottai, valamint anyagi, technikai eszközök elhelyezésére, üzemeltetésére szolgálnak.

Az objektumok rendeltetés szerinti osztályozása:

- állami, államigazgatási szervek központjai,
- pártok székházai,
- társadalmi szervezetek székházai,
- gazdasági objektumok,
- pénzintézetek,
- kommunális objektumok,
- egészségügyi és szociális intézmények,
- műsorszóró állomások,
- katonai objektumok,
- rendészeti, rendfenntartó feladatot ellátók objektumai.

Fontosabb az objektumok biztonsági szempontból való osztályozása, hiszen a védelmi rendszer kiépítését ennek alapján végezzük.

Az objektumok biztonsági szempontból való osztályozása:

- védendő érték nagysága,
- az objektum fontossága,
- veszélyeztetettség és támadhatóság,
- rendelkezésre álló erők, eszközök összehangolása, alkalmazása.

E négy szempont alapján eldönthetjük, hogy az adott objektum milyen védelmet igényel.

- teljes körű védelem** (pl. atomerőmű, pénzintézetek) komplex technikai védelmi rendszerek és sokoldalú élőerős őrzésvédelem,
- nagy biztonságú védelem** (termelőüzem, kommunális intézmények) kiemelt pontok technikai védelme és élőerős őrzésvédelem,
- csökkentett körű védelem** (polgármesteri hivatalok, építési területek) minimális technikai védelem és élőerős őrzésvédelem.

A védelmi munkát befolyásoló tényezők:

- objektív,
- szubjektív.

Objektív tényezők:

Az objektum elhelyezkedése, fekvése, megközelíthetősége, infrastruktúra (telefon, víz, stb.)
Az objektum jellege, (hadi, termelő, raktár) fejlesztési elképzelések, (bővítés, modernizálás)
a rendelkezésre álló erők, eszközök, módszerek, az őrzésvédelmet szabályozó jogszabályok
(jogok és kötelezettségek).

Szubjektív tényezők:

Rendkívüli események száma, okai, bűncselekmények, és elkövetők, a bűncselekmény
körülményei, módszerei, rezsimintézkedések, elégségesek-e a védelemben résztvevők
felkészültsége, képzettsége, továbbképzési lehetősége.
Ezeket a tényezőket értékeljük, elemezzük, majd megszervezzük az objektum védelmét.

Objektumvédelem:

Szervezeti, működési, műszaki, mechanikai intézkedések összehangolása, amely biztosítja a
védett objektum funkcionális működését, illetéktelen személyek belépésének, behatolásának
megakadályozását, rendkívüli események bekövetkezésének megelőzését.

Védelmi rendszer alatt értjük az adott terület biztosításakor igénybe vehető élőerő, eszköz,
akadály működtetését, a beavatkozás gyorsaságát, valamint az adott területen alkalmazható
hatályos jogszabályok, rezsimintézkedések, utasítások összességét, amelyek alkalmazásával,
illetve kialakításával az **optimális védelem biztosítható**.

A védelmi rendszer állandó elemei:

1. élőerő,
2. műszaki, technikai rendszerek, eszközök,
3. jogszabályi előírások.

1. Élőerő:

Őrszolgálat (nyílt vagy rejtett), járőrszolgálat, portaszolgálat, (teher és személy),
személyvédelem, rendezvénybiztosítás, szállítmányvédelem. Az élőerő képes a technikai
rendszerek jelzéseit észlelni, az információkat értékelni, azonnal intézkedni, így egy
esetleges bűncselekmény megakadályozható, megelőzhető, a tettest elfogható, rendkívüli
esemény megelőzhető, illetve bekövetkezett rendkívüli esemény esetén azonnali az
intézkedés (életmentés, vagyonmentés, helyszínbiztosítás).

Őrzési módok:

- pontörzés (legérzékenyebb pontok őrzése, pénztárhelyiség,

- portaszolgálat),
- területőrzés (az adott objektum egészének őrzése),
- járőrözés (nagy területű objektumoknál),
- kombinált ellenőrzés (az előzőek kombinációja).

2. Műszaki, technikai rendszerek, eszközök:

- épületek, építmények,
- mechanikai és elektronikai eszközök,
- tűzvédelmi eszközök, rendszerek.

3. Jogsabályi előírások:

Jogsabályok és helyi utasítások összessége, amelyek meghatározzák a működés biztonsági feltételeit a szolgálatnak folyamatosan meg kell ismernie az újelölírásokat.

- őrutasítás,
- ki- és beléptetési rendszer,
- személy- és teherporta szolgálat ellátása,
- illetéktelen behatolás észlelése esetén teendők,
- rendkívüli események bekövetkezésekor teendők,
- fegyverhasználat szabályai,
- a technikai védelmi rendszer meghibásodása esetén teendők.

Az objektumőrzés fogalma:

Az objektumőrzés olyan biztonsági személyzettel, mechanikai- és technikai eszközökkel, illetve ezek kombinációival végzett tudatos tevékenység, amely fő feladatáént megelőzi, megakadályozza az objektum biztonságát veszélyeztető cselekményeket.

Az objektumőrzés többféle módon végezhető. A legelterjedtebb: élőerővel, mechanikai- és technikai eszközökkel és az őrző-védőkutyákkal megszervezett őrzés.

Az őrzés és védelem viszonya, kapcsolata:

Az őrzés egy megelőző állapot, a különböző cselekmények, veszélyek bekövetkezésének a megelőzésére irányul. Amikor a veszély közvetlenül jelentkezik az objektumőrzés objektumvédelemmé alakul át. Az őrzési feladatokat továbbra is el kell látni, ugyanakkor újabb feladatok un. védelmi feladatok is jelentkeznek.

Az őrzési és a védelmi rendszer tehát egymásra épül. Addig, amíg az őrzés a „rendes” állapot, addig a védelmi rendszer "rendkívüli" állapotnak tekinthető.

Az objektumok biztonsága a biztonság olyan állapota, ahol az emberek és az anyagi javak, a legnagyobb zavartalanságban vannak, azaz az itt végzett tevékenység zavarmentessége biztosított.

A veszéllyel minden esetben számolnunk kell. A legbiztonságosabb működésnél is sérülhet a biztonság. Az objektumokat különbözőemberi magatartások, valamint természeti

események, körülmények sérthetik, vagy veszélyeztethetik. Ezeket a szakirodalom általánosan rendkívüli eseménynek nevezi.

Az objektumok **védelmi szempontból** lehetnek:

- a) adminisztratív, irodai jellegű objektumok: az államhatalmi, államigazgatási, kormányzati, önkormányzati szervek épületei (minisztériumok, polgármesteri hivatalok stb.),
- b) vallási létesítmények (templomok stb.),
- c) fegyveres, - rendvédelmi szervek objektumai (laktanyák, raktárak, rendőrkapitányságok),
- d) börtönök, tűzoltólaktanyák stb.,
- e) energiaellátási objektumok (olajfinomítók, gáz-, elektromos elosztók, erőművek, stb.),
- f) infrastrukturális és közszolgáltató objektumok (vízművek, vízvezetékek, távfűtőmű stb.),
- g) közlekedési létesítmények (repülőterek, vasútállomások, hidak, közlekedésbiztonsági berendezések, alul- és felüljárók stb.),
- h) táv- és hírközlőobjektumok (rádió, tv létesítmények, adótornyok, telefonközpontok),
- i) termelőobjektumok (üzemek, bányák, mezőgazdasági létesítmények stb.),
- j) raktározó objektumok (raktárak, telephelyek, lerakók, átrakodó helyek stb.),
- k) kereskedelmi objektumok (áruházak, üzletek, piacok stb.),
- l) pénzügyi létesítmények (bankok, pénzverdék, pénzváltó helyek stb.),
- m) kutató és tervezőobjektumok (kutató intézetek, kísérleti objektumok stb.),
- n) kulturális, szórakoztató és sportlétesítmények (múzeumok, stadionok, éttermek stb.),
- o) egészségügyi létesítmények (kórházak, gyógyszertárak stb.),
- p) politikai jellegű objektumok (politikai pártok, szervezetek épületei, létesítményei),
- q) egyéb szolgáltató objektumok,
- r) magán objektumok (magánlakás, családi ház stb.).

Az objektumok **elhelyezkedése szerinti** csoportosítása

Lakott területen belüli objektumok esetében szükséges figyelembe venni:

- a) a település jellegét (nagyváros, kisváros, falu, major stb.),
- b) az objektum településen belüli elhelyezkedését (központban, periférián, sűrűn vagy ritkán beépített területen stb.),
- c) az objektum környezetében lévő épületeket, létesítményeket (közelebbi, távolabbi, magas, alacsony, veszélyes üzem stb.),
- d) a közlekedés jellegét, az úthálózatot (megközelíthetőség, forgalmas vagy gyérforgalmú terület, tömegközlekedési járatok, megálló pályaudvarok stb.).

Lakott területen kívüli objektumok esetén szükséges figyelembe venni:

- a) a lakott területektől való távolságot,
- b) a terep jellegét (sík, dombos, hegyes, stb.),
- c) a környék vízhálózatát (folyó, tó közelsége stb.),
- d) az út- és vasúthálózatot, a megközelíthetőséget,
- e) az objektum környékének növényzetét (erdő, mező, alacsony, vagy magas növényzet stb.).

Méreteik és kiterjedésük szerinti megkülönböztetés szerint lehetnek:

- a) több épületből, létesítményből álló, nagy területen elhelyezkedő, saját úthálózattal rendelkező, kerítéssel körülvett vagy nem határolt,
- b) több épületből álló, belső úthálózattal rendelkező, kerítéssel körülvett,
- c) egy épületből, épülettömbből álló, kerítéssel körülvett,
- d) egy, vagy több különálló épületből, épülettömbből álló, a közterülettel közvetlenül érintkező,
- e) egy épületből, épülettömbből álló, más épületekkel, közterülettel közvetlenül érintkező,
- f) épülettömbön belüli, egy vagy több épületrészből álló objektumok.

Építészeti adottságaik szerinti megkülönböztetés során célszerű figyelembe venni:

- a) az épület méretét (földszintes, emeletes, liftek, lépcsőházak, az épület szélessége, hosszúsága, egyéb kiterjedése stb.),
- b) az épület anyagát, szerkezetét (kis-, nagyszilárdságú, könnyűszerkezetes stb.),
- c) az ajtók ablakok, erkélyek, egyéb nyílászárók elhelyezkedését és méreteit,
- d) az építészeti jellegzetességeket (párkányok, átjárók, függőfolyosók stb.),
- e) az esőcsatornák, villámhárítók, antennakábelek és egyéb vezetékcsonnák elhelyezkedését,
- f) a közművek csatlakozását (csatorna- és vízhálózat, gáz és elektromos elosztók stb.).

Az objektum **működési rendje, létszáma, összetétele** szerinti megkülönböztetés esetén védelmi szempontból lényeges tényezők:

- a) az objektum munkarendje (folyamatos, időszakos, hivatali, ügyeleti, egyéb),
- b) a munka (tevékenység) kezdése és befejezése (műszakváltás stb.),
- c) a foglalkoztatott személyzet létszáma,
- d) a létszám fluktuációja, változásai,
- e) a ki-, belépők, bent tartózkodók ellenőrizhetősége,
- f) a személyzet szakképzettsége, munkaköri sajátosságai stb.

Az objektumba való **belépési jogosultság szerint** megkülönböztethetők:

- a) zárt objektumok, ahová csak meghatározott személyek, meghatározott jogosultsági rendben, és okmányokkal léphetnek be,
- b) nyílt (nyitott) objektumok, ahová bárki külön engedély nélkül beléphet,
- c) részben nyitott objektumok, amelynek meghatározott részére csak külön engedéllyel léphetnek be személyek.

III. Az őr-, a járőr-, személyőr-, a kíséző őri szolgálat fogalma, alapelvei. Az objektum-, a személy-, illetve a szállítmány biztonságát befolyásoló tényezők:³

Az őr:

³. 27/1998. (VI.10.) BM rendelet

- a) szolgálatban fegyelmezett, a fegyveres biztonsági őrhöz méltó magatartást tanúsít;
- b) megjelenése ápolt és gondozott;
- c) felelősséget érez őrtársai iránt, segíti, egyben visszatartja őket a jogsértő cselekedetektől;
- d) éber, minden körülmények között megőrzi az üzleti és magántitkot, valamint betartja a minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket és a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat;
- e) köteleit e Szabályzat szellemében teljesíti;
- f) szakmai ismereteit állandóan fejleszti;
- g) szolgálati tevékenysége során érvényt szerez a törvényes rendelkezéseknek, az őrutasításban előírtaknak;
- h) a szolgálati feladatát fegyelmezetten végzi, mindenkor betartja a szolgálati utasításokat;
- i) engedelmeskedik előljáróinak, vezetőinek, illetve az őrség irányítására jogosult személyeknek, segíti őket a feladatok végrehajtásában, a fegyelem fenntartásában;
- j) szeszestől befolyásolt, illetve bármilyen okból bódult állapotban szolgálatot nem teljesíthet és szolgálatba nem osztható be. Aki szolgálatát önhibájából nem tudja ellátni, felelősségre kell vonni.

Az őrszolgálatban - ha az a szolgálati feladatai maradéktalan végrehajtását nem veszélyezteti - az őrutasításban meghatározott területen segítséget nyújt:

- a) rendőri intézkedés végrehajtásához,
- b) balesetnél a helyszín biztosításához, a rendőrség, a mentők, tűzoltók értesítéséhez,
- c) a bűncselekmény tettesének elfogásához,
- d) elfogott személyek őrzéséhez vagy előállításához,
- e) a sérültek részére elsősegélynyújtáshoz.

Az őrség tagja amennyiben bűncselekmény gyanújáról vagy elkövetéséről tudomást szerez, jelenti parancsnokának, vagy ha a késedelem veszéllyel jár, a rendőrségnek.

Az őri titoktartási kötelezettségéről nyilatkozatot ír alá, a nyilatkozat egy példányát az őri személyi anyagában kell megőrizni.

A járőr:

A járőr a járőrparancsnokból és egy-két beosztottból vagy egy főből áll. A járőr az őrzést önállóan látja el vagy a felállított őrkiegészítéseként. A járőr esetenként megerősíthető szolgálati kutyával, valamint kutyavezetővel. A járőr fegyverzete, felszerelése, jogai és kötelességei megegyeznek a felállított őrével.

A járőröknek járőrútvonalat kell kijelölni. Ha több járőr működik egy időben, az előljáró, illetve az őrség irányítására jogosult személy ismertetőjelet, illetve számozást állapít meg részükre.

A járőr menetvonalán - a terepviszonyokat figyelembe véve - megfigyelőhelyeket kell meghatározni, ahol a járőr 10-15 percig álló megfigyelést hajt végre. A járőr megfigyelőhelyét rejtetni kell. A járőr menetvonalát az őrutasításban kell előírni.

Az előírt feladat végrehajtása után a járőr bevonul az őrség elhelyezési körletébe és jelenti a parancsnoknak az eseményt, a feladat végrehajtását.

A személyőrző, kíséző őr:

A rendvédelmi szervek szervezetében az Fbő. törvény 1. §⁴ (6) bekezdése szerint létrehozott őrség tagja az Fbő. törvény 6. §⁵ (2) bekezdésben meghatározott feltételek megléte esetén személyőrző, kíséző őri feladatokat is elláthat.

A személyőrző, kíséző őri feladatokat ellátó fegyveres biztonsági őr a szolgálati ideje alatt őrszolgálati feladatokat lát el, feladatát az őrparancsnoktól kapott eligazítás szerint köteles ellátni.

Előljárók és alárendeltek:

Előljáró az, aki az őrségutasítás vagy az őrutasítás alapján - akár ideiglenes jelleggel is - az alárendelt személyt irányítja, felé utasításadási joga van. Az előljáró köteles az utasítás végrehajtását ellenőrizni.

Alárendelt az, aki akár állandó, akár időleges szolgálattételre valamely előljáróhoz van beosztva és köteles annak utasításait teljesíteni.

Ha a fegyveres biztonsági őr a szolgálati út megtartásának mellőzésével magasabb előljárójától utasítást kap egy feladat végrehajtására, akkor annak végrehajtását köteles jelenteni a közvetlen előljárójának (őrparancsnokának).

Az őr részletes feladatait **őrutasításban** kell meghatározni, mely az őrszolgálat legfőbb dokumentuma. Az őrutasítás általában tartalmazza:

- a) az őrzendő objektum pontos megnevezését, helyét,
- b) az őrhelyre vonatkozó őrzési és védelmi feladatokat,
- c) az őrszolgálat ellátásának módját,
- d) az őrhely számát,
- e) az őr felállítási helyét, mozgási körzetét, feladatát, a magatartási rendszabályokat,
- f) az objektum biztonságára (beléptetésre stb.) vonatkozó előírásokat,
- g) az őr tevékenységének rendjét rendkívüli eseménykor,
- h) az őrutasítás készítésének idejét,
- i) az őrutasítást készítő és jóváhagyó parancsnok aláírását.

Az őrség feladata a meghatározott felállítás helye, avagy mozgási körlete szerinti objektum őrzésvédelmének biztosítása.

⁴ Fegyveres biztonsági őrség létrehozható és működtethető a Magyar Honvédség, a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az idegenrendészeti hatóság, illetve a menekültügyi hatóság szervezetében (a továbbiakban: fegyveres biztonsági őrséget működtető szervezet) is olyan - az adott szerv tevékenységi körébe tartozó - objektum-, illetve személyőrzési vagy kísézési feladatok ellátására, amelyekhez az e törvényben, valamint a végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott képesítési követelmények, intézkedési és kényszerítőeszköz-használati jogosultságok elegendők.

⁵ Fegyveres biztonsági őr az a magyar állampolgár, illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy lehet, aki tizennyolcadik életévét betöltötte, fegyver viselésére alkalmas,

Az előjáró kötelességei:

Az előjáró:

- a) szervezi, irányítja és ellenőrzi alárendeltjei munkáját, ennek során figyelembe veszi és mérlegeli javaslataikat,
- b) hatáskörében önállóan intézkedik, megköveteli alárendeltjeitől, hogy pontosan és időben teljesítsék szolgálati kötelességeiket. A munkában kiemelkedő alárendeltjeit dicséri és jutalmazza, vagy erre javaslatot tesz. A fegyelemsértést elkövetőkkel szemben javaslatot tesz a felelősségre vonásra,
- c) alárendeltjeitől megköveteli a jogszabályok, utasítások betartását, az állampolgári jogok tiszteletben tartását. Fejleszti szakmai képzettségüket, átadja nekik a munkában szerzett tapasztalatait,
- d) neveli alárendeltjeit hivatásuk szeretetére és szolgálati feladataik megbízható teljesítésére;
- e) alárendeltjeivel szemben igazságos, gondoskodik arról, hogy a képességeiknek és adottságaiknak megfelelően vegyék ki részüket a szolgálatból,
- f) mindenkor biztosítja a szolgálati érdek érvényesülését,
- g) gondoskodik alárendeltjei jogainak és jogos érdekeinek védelméről,
- h) figyelemmel kíséri alárendeltjei egészségügyi helyzetét, gondoskodik egészségvédelmükről, az egészségügyi követelmények, előírások betartásáról és betartatásáról,
- i) beosztottaival jó munkatársi kapcsolatot alakít ki a feladatok megértése és végrehajtása érdekében,
- j) gondoskodik az őrsegutasításban írt objektum, tevékenység védelméről, a szolgálat ellátásához szükséges technikai felszerelésről,
- k) ismeri a vezetése alá tartozó egység létszámát, a felszerelés és fegyverzet mennyiségét és állapotát,
- l) ellenőrzi a kiadott utasításainak végrehajtását,
- m) mindenkor megköveteli a fegyelem, a körletrend, az öltözködési szabályok, valamint a magatartásra vonatkozó előírások megtartását.

Az alárendelt kötelességei:

-Az alárendelt jelenti előjárójának-

Szóban:

- a) a feladatok, a szolgálati teendők végrehajtását akadályozó körülményeket,
- b) ha más előjárótól utasítást kapott vagy az ellenőrizte tevékenységét.

Írásban:

- a) intézkedéseit,
- b) ha bűncselekmény miatt vele szemben intézkedés történt,
- c) az általa szolgálatban elkövetett vagy észlelt rendkívüli eseményeket.

A szolgálati út, az utasítás adásának és végrehajtásának rendje:

A szolgálati út a szolgálati ügyek intézésének az a módja, melyen keresztül fokozatosan jut el az ügy alulról felfelé vagy felülről lefelé ahhoz, akinek az ügyben döntési, utasításadási joga, illetőleg intézkedési, végrehajtási kötelessége van.

Az utasításokat - kivéve, ha e rendelet másként nem rendelkezik - a szolgálati út megtartásával kell kiadni.

IV. Védelmi rendszerek működtetési lehetőségei, feltételei:

A védelmi rendszer összetevői, a védelem konkrét feladatai:

Védelmi rendszer alatt értjük az adott terület biztosításakor igénybe vehető élő erő, eszköz, akadály működtetését, a beavatkozás gyorsaságát, valamint az adott területen alkalmazható hatályos jogszabályok, rezsimentézkeedések, utasítások összességét, amelyek alkalmazásával, illetve kialakításával az optimális védelem biztosítható.

Objektumőrzés = folyamatos tevékenység, megelőző jellegű.

Mindennapi megelőző jellegű tevékenység, amelynek célja az objektum zavartalan működésének biztosítása, bűncselekmények, illetéktelen behatolások megelőzése, illetve a már bekövetkezett események megakadályozása, az elkövető elfogása.

Objektumvédelem = folyamatban van a támadás.

Konkrét veszélyeztetettség vagy erre utaló információk esetén fokozott szolgálatellátás a rendelkezésre álló erők és eszközök megerősítésével.

Az őrzésvédelmi rendszer elemei:

- mechanikai védelem,
- elektronikai védelem,
- személyi védelem,
- biztosítás.

Mechanikai-fizikai védelem: rácsok, nyílászárók, záruk, falak, páncélszekrények, trezorok. Védi az értéket, az illetéktelen behatolás, eltulajdonítás ellen fokozott védelmet biztosít.

Elektronikai jelzőrendszer:

Érzékelők, támadásjelzők.

A védett térbe illetéktelen személy bejutásának, a védett tárgy, érték eltulajdonítási kísérletének, a védendő személyt ért támadásnak a jelzésére szolgál.

Az optimális biztonságot a védendő objektumhoz, tárgyhoz, személyhez viszonyítottan, a három elem együttes hatásának kellő ismeretével, jól megválasztott arányának alkalmazásával lehet meghatározni.

A védelem megszervezésénél figyelembe kell venni:

- az objektum elleni támadás valószínű célpontjait,
- a megközelítés várható irányát,
- a támadó valószínű megfigyelőpontjait.

A mechanikai védelemmel szemben támasztott követelmények:

A mechanikai védelem megléte, látványa elrettentő legyen, leküzdése időigényes, zajos legyen, és nyomok hagyásával párosuljon. Fontos a megfelelő szilárdság.

Rácsok:

Egy szál kivágása ne adjon alkalmat a behatolásra, anyaga, osztása, beépítési mélység megfelelő legyen.

Nyílászárók:

Szilárdsági értéke igazodjon a falazat jellemzőéhez.

Zárak:

Többpontos zárást biztosító szerkezet, acéllemez a zártest köré.

Falazatok:

Tartják az épületszerkezetet, fontos feladatuk, hogy meggátolják, megnehezítsék a rajtuk való átjutást, 38 cm-es hagyományos tömör téglafal szilárdság.

Lemez- és páncélszekrények:

Jó ellenálló képesség, több zár, elmozdíthatatlanság, fúrás elleni védelem kialakítása, minősítési tanúsítvány)

Széfek:

Bankok páncéltermeiben, minősítési tanúsítvánnyal ellátott zárok használata szükséges, a bérshelfeket csak trezorba, illetve páncélszekrénybe szabad telepíteni.

Trezorszobák:

Bankok, múzeumok, az épület legalsó szintjén építik meg, tárolási értékhatár szerinti besorolás.

V. A fegyveres biztonsági őr felszerelése, ruházata, általános feladatai és magatartási szabályai:

A formaruha:

Az őrseg formaruháját, az ezzel kapcsolatos viselési szabályokat, az ellátás és utánpótlás rendjét az őrsegeket működtető munkáltatók határozzák meg a vonatkozó pénzügyi és munkajogi normák keretei között.

A szolgálati lőfegyver:

Az őr csak szolgálatban és kiképzés során jogosult a szolgálati lőfegyvert magánál tartani.

A szolgálati lőfegyverhez külön lőfegyvertartási engedély nem kell. A szolgálati lőfegyver az őrs felszerelésének legfontosabb tárgya, melynek gondos karbantartása és megőrzése elsőrendű feladata. Az őrsnek lőfegyvere meghibásodását haladéktalanul jelentenie kell parancsnoka részére.

Az őrszolgálati lőfegyverét szolgálaton kívül nem viselheti, azt lakására nem viheti.

Tilos a szolgálati lőfegyvert nem szolgálati célra felhasználni.

A szolgálati lőfegyver és lőszer elvesztését (eltűnését) haladéktalanul jelenteni kell az illetékes rendőri szervnek és a felkutatására intézkedni kell. Az elvesztés (eltűnés) rendkívüli esemény, amelyet ki kell vizsgálni és a körülményeitől függően fegyelmi vagy büntetőeljárást kell kezdeményezni.

Az FBŐ ruházata, felszerelése és fegyverzete a büntetés-végrehajtási szervezetnél⁶:

Rendfokozati jelzés viselése nem megengedett. A fegyveres biztonsági őr a formaruhát a szolgálatellátás, illetve a képzések során **köteles viselni**. A fegyveres biztonsági őr karjelvénye formaruházatának részét képezi, melyet a **bal felkaron**, a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos személyi állománya részére rendszeresített karjelvényvel megegyező helyen kell a felsőruházaton elhelyezni. Amennyiben a fegyveres biztonsági őr formaruházata önhibáján kívül vált használhatatlanná, a bv. szerv haladéktalanul gondoskodik a pótlásáról.

A fegyveres biztonsági őr fegyverzeti szakanyaggal és EDR készülékkel történő ellátása a bv. szerv feladata. A fegyveres biztonsági őr egyéni felszereléseként **bilincessel, könnygázzal, gumibottal és lőfegyver kényszerítő eszközzel el kell látni**. A fegyveres biztonsági őr részére a bv. szervezetnél rendszeresített lőfegyverek közül **kizárólag maroklőfegyver** biztosítható.

Őrhelyen szolgálatot teljesítő FBŐ feladatai:⁷

- a fogvatartottak, a rábízott épület, illetve terület őrzése, védelme,
- az őrhely és a szolgálat szabályos átadás-átvétele,
- biztonsági berendezések, technikai, jelző eszközök próbája,
- az őrutasítás, az eligazítás és a szolgálati előljáró utasítása alapján történő szolgálatellátás,

⁶ 70/2012. (XII. 14.) BM rendeletre, a BVOP Módszertani útmutató.

⁷ A büntetés-végrehajtás országos parancsnokának 72/2020. (XII.23.) BVOP utasítása a büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatáról, IX. fejezet 280. pont

- a bv. objektumba, valamint onnan illetéktelen személy, vagy a bv. rendjére, biztonságára veszélyes tárgy vagy anyag jogellenesen be- vagy onnan kijutása megakadályozása,
- a bv. objektum rendjére, biztonságára veszélyes körülmények észlelése esetén haladéktalanul intézkedés, valamint jelentéstétel,
- az őrhely zárva tartása.

Az őrhelyen tilos minden olyan tevékenység, ami veszélyezteti a feladat biztonságos végrehajtását, vagy az őrhelyen szolgálatot ellátó fegyveres biztonsági őr figyelmét a szolgálati feladata ellátásától elvonja így különösen:

- az őrhelyet engedély nélkül elhagyni,
- a lőfegyvert, felszerelést illetéktelen személynek átadni, szabályellenesen hordani, őrizetlenül hagyni, rendeltetésellenesen kezelni,
- tiltott tárgy átadás-átvételét megengedni, tiltott kapcsolatot engedélyezni,
- aludni, bódult állapotot előidéző szert fogyasztani,
- szórakoztató elektronikai, nem szolgálati hírközlő, kommunikációs és egyéb technikai eszközt (számítógép, játékgép, mobiltelefon, stb.) az őrhelyre kivinni, valamint az ilyen jellegű szolgálati eszközt nem szolgálati célból igénybe venni,
- a feladat ellátásával nem összefüggően – különösen szórakozás céljából – olvasni.⁸

Ellenőrzések rendje:

Az őrseget ellenőrizni jogosult:

- a felügyeletet ellátó rendőri szerv nyílt paranccsal rendelkező tagja (a hatályos nyílt parancs mintát a szolgálati okmányokban el kell helyezni),
- a munkáltató,
- az őrség irányítására jogosult személy.

VI. Az őrszolgálatra való felkészülés. -a szolgálat átadására,- átvételére és teljesítésére vonatkozó szabályok:

Szolgálatba vezénylés:

Az őrség állományának szolgálatba vezénylését egy hónapra előre kell megtervezni az erre a célra rendszeresített nyomtatványon. Ki kell alakítani váltásonként a csoportokat, és be kell ütemezni a tárgyhónapra a szabadnapok, illetőleg az évi szabadságok kiadását.

A terven változtatni csak akkor lehet, ha az őrzés biztonsága, továbbá betegség vagy más rendkívüli esemény azt szükségessé teszi. Változtatásra az őrségparancsnok vagy helyettese jogosult.

Az őrségbe vezényeltek a szolgálat megkezdésének időpontjában kötelesek pihenten, az előírt öltözetben és felszereléssel, szolgálatra alkalmas állapotban az őrség körletében (eligazítási helyén) megjelenni.

⁸_A büntetés-végrehajtás országos parancsnokának 72/2020. (XII.23.) BVOP utasítása a büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatáról, IX. fejezet 281. pont

Az őrsgbe vezényeltek részére a szolgálatba lépésüket megelőzően **legalább nyolc óra** pihenést kell biztosítani, illetve - minősített időszak kivételével - őrsgbe csak azok vezényelhetők, akiknek ilyen időtartamú pihenés biztosított volt.

Az őrsgbe vezényeltek részére a **minden szolgálatba lépés** előtt az őrsgparancsnok (őrparancsnok) köteles eligazítást tartani, amelynek során minden információt, adatot meg kell adni, mely a biztonságos szolgálat ellátásához fontos

Az eligazítás tartalma:

- a) az előjáró utasításaiból adódó feladatok ismertetése;
- b) az általános szolgálati követelményekről és az előző szolgálat alatt történt eseményekről tájékoztatás;
- c) az adott szolgálati időre szóló jelszám ismertetése;
- d) a felkészültség és a felszerelés ellenőrzése.

Az eligazítás folyamán az őrparancsnoka meggyőződik arról, hogy a szolgálatba lépők nem állnak-e szesz ital hatása alatt, megfelelő-e egészségi állapotuk a szolgálat ellátásához. Ha a szolgálat ellátását akadályoztató okokat észlel, intézkedik azok megszüntetése érdekében.

Az őrsgszolgálatból csak az őrsgszolgálat szabályos átadása, a fegyver és lőszer leadása után léphet le. A szolgálatot átadó minden lényeges körülményről, eseményről a váltó őr köteles tájékoztatni. meghatározott helyen, időpontban és módon **végrehajtják az alábbi feladatokat:**

- a fegyveres biztonsági őr a szolgálatba lépő (őrsgparancsnok) biztonsági tiszt a töltő-ürítő helyre vezeti és ellenőrzi a töltés szabályszerű végrehajtását,
- azt követően a fegyveres biztonsági őr a felvezető az őrhelyekre felvezeti,
- az őrhelyen szolgálatban lévő fegyveres biztonsági őr a szolgálatot átadó (őrsgparancsnok) biztonsági tiszt utasítást ad a váltásra való felkészülésre és annak végrehajtására,
- az őrhelyen a szolgálatban lévő fegyveres biztonsági őr a váltás felvezetését lőfegyverrel biztosítja a felállítási helyéről,
- a felvezetést végző személy a szolgálatot átvevő fegyveres biztonsági őrnek utasítást ad az őrhely átvételére, melynek során a szolgálatot átadó fegyveres biztonsági őr átadja, az átvevő fegyveres biztonsági őr átveszi az őrhelyet,
- a fegyveres biztonsági őrök a váltás tényét és tapasztalatait kötelesek bejegyezni az átadás-átvétel nyilvántartására szolgáló okmányba. A szolgálatátvétel tapasztalatait és tényét a szolgálatot átvevő fegyveres biztonsági őr a meghatározott módon jelenti a szolgálatot átvevő fegyveres biztonsági őrnek,
- a szolgálatot átadó fegyveres biztonsági őr a váltást követően a (őrsgparancsnok) biztonsági tiszt vagy az általa meghatározott személy utasítására végrehajtja a töltő-ürítő helyen az ürítést, majd a kitarazást, ezt követően leadja a fegyverzeti szakanyagokat a fegyverszobába,
- a közbenső váltás előtt a biztonsági tiszt eligazítja a fegyveres biztonsági őr a szolgálati feladatra, ellenőrzi a lőfegyver töltését, és útba indítja a szolgálatteljesítés helyére. Az útba indítást hírközlő eszközön keresztül közli a leváltásra váró fegyveres biztonsági őrrel.

Az őrhely átvételekor a szolgálatot átvevő fegyveres biztonsági őr ellenőrzi:

- a biztonsági berendezések és technikai eszközök meglétét, működését, állapotát,

- a berendezési tárgyak meglétét, állapotát, az őrhely tisztaságát,
- a rendszeresített szolgálati okmányok meglétét,
- az őrhelyen rendszeresített kulcsok, kulcsdobozok meglétét,
- a felállítási helyet, a mozgási területet és az őrzésére bízott területet és az ott tartózkodókat.

Tilos őrsgébe vezényelni olyan őrt, aki nem ismeri az őrszolgálat ellátásának alapvető követelményeit, valamint aki ellen büntető - vagy őrszolgálati vétség miatt fegyelmi - eljárás van folyamatban, továbbá szolgálati beosztásából felfüggesztették.

Hiányos felszereléssel, ápolatlan, nem megfelelő vagy a biztonságos szolgálatellátást veszélyeztető állapotban és ruházatban megjelenő őrszolgálatot nem láthat el.

Az őr szolgálata a részére történő feladat meghatározásával - az eligazítást követően - a **szolgálati hely átvételével kezdődik, és annak átadásával fejeződik be.**

Az őr az őrparancsnok utasítására a feladat-meghatározásnak megfelelően végrehajtja a **váltást**. Az öröket a felállítási helyre - az eligazítást követően - az **őrparancsnok útba indítja, vagy felvezeti**. Az őr a szolgálat átvételét a felállítási helyen rendszeresített **szolgálati naplóban** vagy átadás-átvételi naplóban dokumentáltan rögzíti, majd a váltástényét az eligazításon meghatározott módon jelenti az őrparancsnoknak. **A váltás helyén** a szolgálatot átadó őr **tájékoztatja** a szolgálatot átvevő őrt a szolgálata során történt eseményekről, tapasztalatairól, a kapott külön feladatokról, a tett intézkedéseiről, valamint minden olyan tényről, adatról, amely a szolgálat ellátásához szükséges.

Amennyiben a leváltandó őr a váltás időpontjában nem tartózkodik az őrutasításban meghatározott helyén, a váltásra érkező őr azonnal jelentést tesz az őrparancsnoknak, majd ezt követően megkezdi a részére meghatározott feladatok végrehajtását.

Amennyiben az őr az előírt időben nem kap váltást, ezt jelenti az őrparancsnoknak, majd a kapott utasításnak megfelelően jár el.

A szolgálatból bevonuló őrt, a **bevonulását** követően **szóban** be kell számoltatni. A beszámoltatás végrehajtását az őr által tett intézkedéseket, szolgálati tapasztalatait külön hivatalos okmányban (beszámoltató füzetben) vagy elektronikus formában az őrparancsnoknak dokumentálni kell úgy, hogy az visszakereshető, értékelhető, az elemző-értékelő munka során felhasználható legyen.

A szolgálati helyét a felállított őr nem hagyhatja el, kivéve leváltásának esetét.

Az őr általános kötelességei:

- a) szolgálatban fegyelmezett, a fegyveres biztonsági őrhöz méltó magatartást tanúsít,
- b) megjelenése ápolts és gondozott,
- c) felelősséget érez őr társai iránt, segíti, egyben visszatartja őket a jogsértő cselekedetektől,
- d) éber, minden körülmények között megőrzi az államtitkot, a szolgálati, az üzleti és magántitkot, betartja a személyes adatok kezelésére vonatkozó jogszabályi előírásokat,
- e) kötelemait e Szabályzat szellemében teljesíti,
- f) szakmai ismereteit állandóan fejleszti,

- g) szolgálati tevékenysége során érvényt szerez a törvényes rendelkezéseknek, az őrutasításban előírtaknak,
- h) a szolgálati feladatát fegyelmezetten végzi, mindenkor betartja a szolgálati utasításokat,
- i) engedelmeskedik előljáróinak, vezetőinek, segíti őket a feladatok végrehajtásában, a fegyelem fenntartásában,
- j) szeszes italtól befolyásolt, illetve bármilyen okból bódult állapotban szolgálatot nem teljesíthet és szolgálatba nem osztható be. Aki szolgálatát önhibájából nem tudja ellátni, felelősségre kell vonni.

Az őrszolgálatban - ha az a szolgálati feladatai maradéktalan végrehajtását nem veszélyezteti - az őrutasításban meghatározott területen **segítséget nyújt:**

- a) a rendőri intézkedés végrehajtásához,
- b) balesetnél a helyszín biztosításához, a rendőrség, a mentők, tűzoltók értesítéséhez,
- c) a bűncselekmény tettesének elfogásához,
- d) elfogott személyek őrzéséhez vagy előállításához,
- e) a sérültek részére elsősegélynyújtáshoz.

Az őrség tagja amennyiben bűncselekmény gyanújáról vagy elkövetéséről tudomást szerez, jelenti parancsnokának, vagy ha a késedelem veszéllyel jár, a rendőrségnek.

Az őr titoktartási kötelezettségéről nyilatkozatot ír alá, a nyilatkozat egy példányát az őr személyi anyagában kell megőrizni.

Az őrség általános feladata:

- a) az elrendelő határozatban szereplő létesítmény őrzésvédelmét, illetve
- b) az intézetbe érkezők fogadásával, tájékoztatásával,
- c) a kulcsdobozok és azok nyilvántartásának kezelésével,
- d) gépjárművek indításával kapcsolatos feladatok ellátását.

A felállított őr kötelmei:

- pontosan ismeri az őrszolgálati okmányokban, szabályzatokban előírtakat,
- fegyverét nem adja ki a kezéből - leváltásának esetét kivéve - még azoknak, sem akiknek alá van rendelve,
- fegyverét az őrhelyén készen tartja arra, hogy szükség esetén azonnal használhassa,
- a szolgálatban lévő őrparancsnok, a felvezető, az őrség irányítására jogosult személy, valamint az általuk kísért személyek kivételével senkit sem enged az őrhelyhez és az őrzött létesítményhez,
- tudja kezelni az őrhelyen levő technikai eszközöket és a tűzoltó berendezéseket,
- ha az őrhelyen rendellenességet észlel, illetőleg ott rendzavarás fordul elő, a helyszínre hívja az előljáróját és megkezd a szükséges szolgálati intézkedések fogantatosítását.

A fegyveres biztonsági őr különleges helyi kötelmei:

- a) az őrzött objektum egész területén szolgálatban csak a kijelölt dohányzó helyen dohányozhat,
- b) objektumban lévő nyílászárók, hivatali munkaidő után irodák zártságának ellenőrzése, szükség esetén intézkedés a hiányosságok megszüntetésére,

- c) a zárt területek környékének ellenőrzése, különös gondossággal munkaidő után és munkaszüneti napokon,
- d) az őrhelyhez tartozó berendezési tárgyakat, eszközöket – indokolt esetben (pl.: csere, javítás, selejtezés, stb.), az átadás-átvétel rögzítése mellett – átadja, az új eszközök elhelyezését dokumentálja. (A tárgyi feltételek változásairól a helyiségleltárért felelős fegyveres biztonsági őr társát tájékoztatja, az átadást-átvételt igazoló dokumentációt a részére átadja.).

VII. Az objektumba történő be- és kiléptetés, a ruházat-, a csomag és a szállítmány ellenőrzésének szabályai, azok alkalmazása:

A be- és kiléptetés a rendészeti tevékenység egyik legfontosabb feladata, szabályozott keretek között kell tartani a vállalat és a külvilág közötti mozgást.

Ki és beléptetés:

A fegyveres biztonsági őr az őrzött objektumba történő **be- és kiléptetésre** irányuló szolgálatának teljesítése során **jogosult:**

- a) az őrzött objektumba a belépő személyt kiléte igazolására, a belépés céljának közlésére, jogosultságának igazolására felhívni,
- b) az őrzött objektumba a belépő vagy onnan kilépő személyt csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmányának bemutatására felhívni,
- c) a belépő személy családi és utónevét, születési helyét és idejét, a személyazonosításhoz bemutatott okmány számát, ha azt nem magyar hatóság állította ki, az okmányt kiállító ország megnevezését is, illetve a belépésre használt jármű rendszámát és típusát rögzíteni,
- d) a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni.

Végrehajtási feladatok:

- igazolványok kiadása,
- idegenek belépőjének igazolása (időpontok rögzítése, nyilvántartása),
- előzetes belépési engedélyeket időben le kell adni a portaszolgálat felé,
- ki kell jelölni a személygépkocsival behajtani jogosultakat.

Az igazoltatás és a csomag, jármű, szállítmány bemutatására történő felhívásban foglaltak teljesítésének megtagadása vagy a közölt adatok valótlanágának vélelmezése esetén - a kötelezett, illetve a fegyveres biztonsági őrseget működtető szervezet vezetője eltérő rendelkezésének hiányában - a fegyveres biztonsági őr az alábbi intézkedések **önálló** vagy **kombinált alkalmazására jogosult:**

- a) a személy beléptetését megtagadhatja,
- b) az őrzött objektum biztonságát veszélyeztető, továbbá a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtilthatja,
- c) az objektumba belépő, illetve az objektumból kilépő személyt a csomagja tartalmának, járművének, valamint a szállítmányának bemutatásáig feltartóztathatja.

Tehergépkocsi beléptetésével kapcsolatos legfontosabb feladatok:

- a forgalom figyelemmel kísérése (mind járművek, mind személyek esetén) belépési jogosultságok ellenőrzése,
- adminisztráció,
- esetleg kíséret.

A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

A fegyveres biztonsági őr szolgálatának jogszerű teljesítése során jogosult és köteles a biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyt tevékenysége abbahagyására **felszólítani és igazoltatni**, az intézkedésének tettelesen ellenszegülő vagy a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőrség megérkezéséig visszatartani.

A fegyveres biztonsági őr az őrzött objektumba belépő személy kilétének igazolására minden olyan hatósági igazolványt köteles elfogadni, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. A fegyveres biztonsági őr kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kérheti fel az őrzött objektumba belépő személyt.

Ha a fegyveres biztonsági őr által őrzött objektumba belépni kívánó személy megtagadja a kilétének igazolására történő felhívást, nem hajlandó személye azonosítására alkalmas igazolványt bemutatni, akkor az őr a személy beléptetését megtagadhatja.

Ha a fegyveres biztonsági őr intézkedése alá vont személy csomagjának átvizsgálása során **lőfegyver kerül elő**, akkor

- a) a lőfegyvert azonnal el kell venni,
- b) az őrparancsnok egyidejű értesítésével meg kell kezdeni a tüzetes ruházat- és csomagátvizsgálást,
- c) amennyiben érvényes, arra a fegyverre szóló fegyvertartási engedélyt NEM tud felmutatni, a személyt vissza kell tartani, illetve értesíteni kell a területileg illetékes rendőrkapitányságot.

VIII. A közveszéllyel fenyegetés esetén, illetve a katasztrófa helyzetekben teendő intézkedések:

1. Az őrtség magatartása rendkívüli események esetén:

A biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyek észlelése, magasabb védelmi fokozatba helyezés, **vészhelyzet** vagy **katasztrófa helyzet**, elemi csapás, támadás, és az éjszaka vagy kedvezőtlen időjárás esetén szükséges intézkedéseket az őrutasítás szabályozza.

E szerint:

- a) az őrparancsnok intézkedik az életmentésre, elsősegély-nyújtásra, a közveszély elhárítására, az anyagi javak mentésére, a helyszín biztosítására. Szükség esetén intézkedik az őrség megerősítéséről,
- b) meg kell akadályozni a pánikkeltést, a rendbontást,
- c) az objektum kiürítésének elrendelése esetén elő kell segíteni annak gyors és zavartalan végrehajtását az oda való visszatérés megakadályozását. Segíteni, és biztosítani kell a mentésben résztvevők munkáját,
- d) tűz esetén a tűzoltók megérkezéséig a rendelkezésre álló eszközökkel meg kell kezdeni annak oltását, megakadályozni továbbterjedését,
- e) a közvetlen veszély elhárítását követően biztosítani kell a helyszínt.

2.Intézkedéssel szembeni ellenszegülés esetén:

- a) amennyiben az őrség tagjának **intézkedésével** érintett személy **ellenszegül**, az őr felszólítja - a tevékenysége abbahagyására és igazoltatja,
- b) az intézkedésnek ellenszegülő személlyel szemben az őr a számára rendszeresített kényszerítő eszközt az ellenszegülés mértékével arányosan, a fokozatosság elvének betartásával az ellenszegülés megtöréséig alkalmazhatja,
- c) az őr az intézkedéseit, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazását haladéktalanul jelenti az őrparancsnoknak, aki gondoskodik az őr váltásáról a jelentésének elkészítése idejére,
- d) 1997. évi CLIX. törvény 10. §-ban meghatározott intézkedés után szóban és távbeszélőn köteles jelentést tenni az őrparancsnoknak, aki ezt haladéktalanul jelenti az őrségparancsnoknak,
- e) az őr a szóbeli jelentés megtétele után jelentését köteles írásban is elkészíteni. (1997. évi CLIX. törvény 10. § (1), (1b) és (1a)).

Az objektumőr tevékenysége rendkívüli eseménykor:

1. Az objektumot ért támadás esetén:

- a) az objektumot ért támadás esetén haladéktalanul értesíti az őrparancsnokot,
- b) támadás esetén az objektumot, megerősítés esetén a fegyverek és lőszeres védelmét a védelmi tervben meghatározottak szerint, minden körülmények között biztosítja,
- c) a berendelés esetén az előjárója utasítása szerint jár el,
- d) személyi szabadságot korlátozó intézkedés, illetve kényszerítő eszközök alkalmazása során a rá vonatkozó normákban foglaltak szerint járjon el.

Figyelési szektora:

Járőrszolgálatát során az objektum udvarát határoló kerítésének vonalában, míg a főbejárati őrhelyen az utcafront irányában.

2. Tűz vagy katasztrófa esetén teendő intézkedések:

- a) észlelés esetén haladéktalanul jelentéstétel az őrparancsnok részére,
- b) fel kell mérni, hogy van-e közvetlen élet vagy testi épség,

- c) a mentésben közreműködő szervek kiérkezéséig meg kell tenni az élet és vagyonmentéshez szükséges elsődleges intézkedéseket,
- d) helyszín biztosítása, objektum megközelíthetőségének biztosítása,
- e) személyes példamutatással a pánikhelyzet kialakulásának megakadályozása.

3. Járőrözés alkalmával észlelt kutyatámadás esetén:

Ha a járőr azt tapasztalja, hogy a létesítmény területére valahogyan bejutott egy nagytestű kutya és megtámadott egy ott dolgozó hölgyet (a hölgy erősen vérzik, de a kutya továbbra is folyamatosan mellette van és mindenkit megtámad, aki a közelükbe próbál menni):

- a) akkor a járőrnek az esetet **rádión azonnal jelenteni kell az órparancsnoknak,**
- b) amennyiben vannak emberek a helyszínen, akkor **tisztáznia kell,** hogy a kutya gazdája közöttük van-e és tudja-e kezelni a kutyát,
- c) ha ez nem lehetséges, akkor **figyelmeztető lövéssel** kell megpróbálnia elriasztani az ebet,
- d) ha ez nem sikerül, akkor **állatra leadott** lövéssel biztosíthatja, hogy ne történjen további sérülés,
- e) ezt követően azonnal **értesíti a mentőket,** illetve **elsősegélyben** részesíti a sérültet.

4. Őrzött objektumban történő verekedés, kés használata esetén:

Ha az őrzött objektumban verekedés tör ki (az egyik férfi késsel megszurta a másikat, aki szemmel láthatóan a nyakán vérzik és már eszméletét veszítette) akkor a fegyveres biztonsági őrnek fel kell szólítani a késes személyt a cselekménye azonnali abbahagyására és a kés lerakására. Ha a késes személy a felszólításra reagálva az őr felé indul kezében a késsel és azt közli, hogy leszúrja, akkor az alábbiak szerint kell eljárni:

- a) felszólítás a jogsértő cselekmény abbahagyására, az eszköz (kés) letételére,
- b) figyelmeztetés, hogy ha nem engedelmeskedik, lőfegyverhasználatra kerül sor,
- c) figyelmeztető lövés leadása,
- d) lőfegyverhasználat, lábra vagy az élet kioltására alkalmas eszközt tartó kézre.

IX. A biztosított kényszerítő eszközök jogszerű és szakszerű alkalmazása. A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy elfogása:

A fegyveres biztonsági őr szolgálatának jogszerű teljesítése során jogosult és köteles (1997. évi CLIX. törvény 10. §):

- a) a biztonságot sértő vagy veszélyeztető személyt tevékenysége abbahagyására felszólítani és igazoltatni,
- b) az intézkedésének tettelesen ellenszegülő, valamint bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt a rendőrség megérkezéséig visszatartani,

- c) az a)-b) pont szerint igazoltatott, visszatartott vagy előállított személytől a bűncselekményből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elvenni, ennek érdekében ruházatát, csomagját átvizsgálni.

A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

A büntetés-végrehajtási szervezetnél működő fegyveres biztonsági őr tagja a tetten ért személyt a rendőrség vagy a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagjának megérkezéséig jogosult és köteles visszatartani.

A fegyveres biztonsági őr a biztonságot veszélyeztető tevékenység megszakítása érdekében, az azt elkövető személlyel szemben az arányosság követelményének betartásával:

- a) testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést, illetve pórázon vagy a nélkül, szájkosárral ellátott szolgálati kutyát,
- b) az intézkedésnek tettelesen ellenszegülő visszatartott személy szökésének megakadályozására bilincset,
- c) a támadás megakadályozására vagy az ellenszegülés megtörésére vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, illetve pórázon vezetett szájkosár nélküli szolgálati kutyát,
- d) az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenység, létesítmény, szállítmány ellen fegyveresen vagy felfegyverkezve intézett támadás elhárítására szájkosár és póráz nélküli szolgálati kutyát vagy lőfegyvert alkalmazhat, illetve használhat.

A kényszerítő eszköz alkalmazása esetén kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés során megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani. Szükség esetén a fegyveres biztonsági őr köteles gondoskodni arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.

A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

Ha az engedélyezett kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre, vagy a használatára nincs lehetőség, a fegyveres biztonsági őr a bilincset, a rendőrbot helyett más eszközt is igénybe vehet, ha a helyettesített eszköz alkalmazásának törvényi feltételei fennállnak és az eszközzel elérni kívánt törvényes cél megvalósítására alkalmas.

A személyes szabadságot korlátozó és nem korlátozó intézkedések:

A **büntetés-végrehajtási szervezetnél** az FBŐ tagjai részére egyéni felszerelésként biztosított fegyverzeti szakanyagokat a képzések és a feladatok végrehajtása során bilincsel, könnygázzal, gumibottal és lőfegyver kényszerítő eszközökkel el kell látni. Az FBŐ tagjai a bv. szervezetnél rendszeresített lőfegyverek közül kizárólag maroklőfegyverrel láthatók el.

Az őr az Fbő. törvény ⁹10. §-ában meghatározott intézkedési jogosultsággal rendelkezik.

⁹ 1997. évi CLIX. törvény

- a) **testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést**, illetve pórázon vagy a nélkül, szájkosárral ellátott szolgálati kutyát;
- b) a visszatartott személy szökésének, illetve személyőrzési vagy kísérési feladat végrehajtása során a személyes szabadságában korlátozott személy **szökésének, önkárosításának megakadályozására bilincset**,
- c) a **támadás megakadályozására vagy az ellenszegülés megtörésére** vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot/gumibotot, illetve pórázon vezetett szájkosár nélküli szolgálati kutyát,
- d) az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos tevékenység, létesítmény, szállítmány ellen **fegyveresen vagy felfegyverkezve intézett támadás elhárítására** szájkosár és póráz nélküli szolgálati kutyát vagy lőfegyvert alkalmazhat, illetve használhat.

Az őr intézkedéséről köteles jelentést írni, melynek egy példányát - a jogszerűség kivizsgálása céljából - meg kell küldeni az őrség működési helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak.

Az őr az intézkedés megkezdésekor, amennyiben a körülmények megkívánják, a kényszerítő eszközt készenlétbe helyezi, felkészül a támadás elhárítására, az ellenszegülés megtörésére.

Az ütés lehetőleg a támadó végtagot érje, kerülni kell, hogy az ütés a fejre, derékra, gyomorra, hasra irányuljon.

A kényszerítő eszközöket - a testi kényszer és a bilincs kivételével - nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni.

Kényszerítő eszköz használatánál kerülni kell a sérülés okozását és az emberi élet kioltását.

A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előre figyelmeztetni kell.

Ha a rendszeresített kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre vagy a használatára nincs lehetőség, más eszköz is igénybe vehető, amennyiben a helyettesített eszköz alkalmazásának a feltételei fenn állnak és az alkalmas az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósítására.¹⁰

Testi kényszer:

Testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha az őr erőfölényben van vagy az intézkedése alá vont személy állapota, magatartása folytán súlyosabb kényszerítőeszköz alkalmazása nem indokolt. Ilyenkor az őr alkalmazza az önvédelmi fogásokat.

Bilincs alkalmazása:

Bilincselést az erre a célra rendszeresített eszközzel kell végrehajtani. Ennek hiányában vagy ezek meghibásodása, megrongálódása esetén más, ilyen célra megfelelő eszköz is alkalmazható, de tilos vékony fém- vagy műanyag huzalt, a jellegénél fogva sérülést okozó eszközt alkalmazni. Ugyancsak tilos a bilincs olyan módon való használata, amely indokolatlanul fájdalmat, sérülést okoz vagy jellegénél fogva megalázó.

A bilincselés módjai:

- a) két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése,

¹⁰ A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 15.§ (2) bekezdés

- b) kezek előre-, illetve hátrabilincselése,
- c) indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése,
- d) indokolt esetben tárgyhoz bilincselés.

A bilincselés módját az őr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy:

- a) a kezek hátrabilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet az őr elleni támadástól, illetőleg szökéstől,
- b) lábbilincselés, illetőleg kéz- és lábbilincselés együtt alkalmazása akkor indokolt, ha az elfogott személyről feltételezhető, hogy ellenkező esetben önmagában vagy másban kárt tenne,
- c) tárgyhoz bilincselésnek akkor és addig van helye, amíg más személy segítségül hívásával nem biztosítható az intézkedés eredményes befejezése, de tilos a tárgyhoz bilincselés alkalmazása járműben történő szállítás közben.

Nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy, fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor.

Szolgálati kutya alkalmazása:

Az őr csak kiképzett, egészséges, ápolat és jó erőnlétű kutyával láthat el szolgálatot.

Lőfegyverhasználat:

Lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan személyre leadott lövés minősül.

Nem minősül lőfegyverhasználatnak:

- a) a véletlenül bekövetkezett, az állatra, a tárgyra leadott lövés,
- b) vagy figyelmeztető lövés.

A lőfegyverhasználat **saját elhatározásból vagy utasításra** történhet. Az őrparancsnokkal való folyamatos személyes vagy rádiókapcsolat esetén csak utasítására használható lőfegyver.

A lövést lehetőleg lábra, ha pedig a támadó kezében a támadásra távolból is felhasználható eszköz van, kézre kell irányítani. A lőfegyverhasználat további alkalmazásának helye nincs, ha az célját elérte.

Személyre szándékosan leadott lövés akkor is lőfegyverhasználatnak minősül, ha az nem okozott sérülést.

A **figyelmeztető lövést általában** függőleges irányba a légtérbe kell leadni. Ha ez nem biztonságos, a lövés irányát úgy kell megválasztani, számolva a becsapódást esetlegesen követő gurulattal is, hogy a lövedék életet, testi épséget ne veszélyeztessen, és lehetőleg ne okozzon anyagi kárt.

Lőfegyverhasználat esetén az őrparancsnok köteles a helyszín biztosításáról gondoskodni.

A lőfegyver használatát a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) felhívásnak, hogy a felhívott a biztonsági őr felszólításának engedelmeskedjék,
- b) más kényszerítő eszköz alkalmazásának,
- c) figyelmeztetésnek, hogy lőfegyverhasználat következik,

d) figyelmeztető lövésnek.

A megelőző intézkedések részben vagy teljesen mellőzhetők, ha az eset összes körülményei folytán a megelőző intézkedésekre már nincs idő, és a késedelem következtében a támadás a védett létesítményt, értéket vagy tevékenységet közvetlenül veszélyezteti.

Ha a fegyveres biztonsági őr felállítási helyén észreveszi, hogy a tár kiesett a fegyveréből és azt nem találja, akkor haladéktalanul jelentést tesz az őrparancsnokának.

A fegyveres biztonsági őr őrszolgálatának ellátása során tűzkészé teheti a fegyverét:

- a) **jelzőlövés leadása:** amennyiben az őrszolgálat ellátása közben a felállítási helyén rendellenességet, rendzavarást tapasztal és a híradó-összeköttetés meghibásodott vagy üzemképtelen és más mód nincs az őrparancsnok azonnali értesítésére az eseményről,
- b) **figyelmeztetőlövés leadása előtt,**
- c) **fegyverhasználat előtt.**

A lőfegyverhasználat vizsgálata során a lőfegyvert használó őr és az erre utasítást adó eljáró jelentést ír.

A lőfegyverhasználatról szóló jelentés tartalmazza:

- a) mikor, hol, kivel szemben, milyen fegyvert használt, hány lövést adott le, a fegyver típusát, gyári számát,
- b) a lőfegyverhasználat okát,
- c) a megelőző intézkedéseket,
- d) milyen sérülés történt, sor került-e elsősegélynyújtásra, orvosi ellátásra, hol tartózkodik a sérült,
- e) milyen kárt okozott a lövés, ki a károsult, az őr, illetve a károsult mit tett a kár enyhítésére,
- f) a helyszínrre, a tanúkra, a bűnjelkekre és az egyéb körülményekre vonatkozó adatokat,
- g) a fegyverhasználatra feljogosító törvényhelyre történő hivatkozást.

A lőfegyverhasználatnak nem minősülő lövést az őr azonnal szóban jelenti eljárójának, majd írásos jelentést készít, amely tartalmazza:

- a) mikor, hol, milyen célból, hány lövést adott le,
- b) a lövést kiváltó körülményeket, figyelmeztető lövésnél az alkalmazott megelőző intézkedéseket vagy azok mellőzésének okait,
- c) a lövés irányát és következményét,
- d) ha a lövéssérülést vagy kárt okozott, annak leírását,
- e) a lövést követően tett intézkedéseket,
- f) a helyszínrre, a tanúkra, egyéb körülményekre vonatkozó adatokat.

A fegyveres biztonsági őr a **szolgálati lőfegyverét** szolgálatban és kiképzés során tarthatja megánál. A szolgálati lőfegyverét szolgálaton kívül nem viselheti, azt lakására nem viheti.

A felállított őr a fegyverét nem adja ki a kezéből - leváltásának esetét kivéve - még azoknak sem akiknek alá van rendelve. Fegyverét leváltása esetén a felvezetőnek vagy az őrparancsnoknak adhatja át.

X. A szolgálati okmányok és azok vezetésének szabályai. A jelentések elkészítésének alaki és tartalmi követelményei:

A szolgálati okmányokat a munkáltató, illetve az őrparancsnok készíti el, írja alá, **valamint az őrseget felügyelő rendőr-főkapitányság kijelölt vezetője hagyja jóvá.**

Az őrök szolgálatteljesítésére vonatkozó szolgálati okmányokat a hatályos jogszabályok és belsőnormák szerint kell kezelni. Az őrsege szolgálati okmányait az őket alkalmazó szerv okmányaitól külön kell vezetni.

A bejegyzéseket időrendi sorrendben (óra-perc; a jelentés, bejelentés kitől, hogyan, milyen tartalommal érkezett; utasítás kinek, milyen tartalommal továbbította; milyen intézkedésre került sor) kell a naplóban megtenni.

Létesítmény nyilvántartó lap:

Nyilvántartó lapot kell felfektetni az őrsegeparancsnoknál, a felügyeletet ellátó megyei rendőr főkapitányság, a helyi rendőrhatalóság közrendvédelmi osztályán, alosztályán.

Őrhelyvázlat:

Tartalmazza a létesítmény belső elrendezését, kerítést, lényegesebb tereptárgyakat (a létesítmény 100-400 m körzetében), az őrk felállítási helyét, számozását, mozgási körletét, járőr menetvonalát, a megfigyelési szektorokat, az őrzéstechnikai berendezéseket, őrtorony, őrbódé helyét, az őrség elhelyezését.

Védelmi vázlat:

Tartalmazza a létesítmény belső elrendezését, kerítést, lényegesebb tereptárgyakat (a létesítmény 100-400 m körzetében), a létesítmény rejtett megközelítésére alkalmas irányokat, a felállított és megerősítő őrk tüzelőállásait, a tüzelési szektorait, a védelmi szakaszokat, a védelmi szakaszok parancsnokait és az őrségparancsnok tartózkodási helyét, a tartalék elhelyezését és létszámát, a lőszer felvételező- és segélyhelyet, az őrszobán visszahagyott erőket, az összeköttetés eszközeit, műszaki-technikai létesítményeket

Együttműködési terv:

A tervet úgy kell elkészíteni, hogy valamennyi együttműködő szerv kapjon egy-egy példányt.

Szállítmányőrzési és - kíséresi terv:

A tervet a szállítmánykísérés előtt kell elkészíteni és jóváhagyatni. Ahol rendszeres a szállítmánykísérés, ott állandó terv is lehet. A tervet nagyobb szállítmánykísérés esetében ki lehet egészíteni őrzési és védelmi vázlattal. A feladat végrehajtása után legalább kettő évig kell megőrizni.

Terv ideiglenes őrzési és biztosítási feladatra:

A tervet minden esetben a konkrét feladatra kell elkészíteni és jóváhagyatni. Feladat végrehajtása után a tervet legalább kettő évig kell megőrizni.

Őrszolgálati nyilvántartások leírása:

A fegyveres biztonsági őrségek a következő szolgálati nyilvántartásokat kötelesek felfektetni és vezetni. A naplókat használatbavétel előtt hitelesíttetni kell.

Szolgálati előjegyzés:

Az előjegyzés a szolgálat tervezésére szolgáló okmány. Az előjegyzésen fel kell tüntetni a váltások időrendjét a napok alatt lévő rovatokban. A szolgálatot egy hónapra előre kell megtervezni és az állományt vezényelni. Az előjegyzésben fel kell tüntetni a szabadság és egyéb távolléteket is a megadott jelzések alkalmazásával. Az előjegyzésben az előre kialakított váltásokat egymás után számozás szerint kell feltüntetni. A jóváhagyott előjegyzést csak akkor lehet megváltoztatni, ha a létesítmény biztonsága, betegség vagy más rendkívüli esemény indokoltá teszi. A változtatásra az őrségparancsnoknak van joga .

Szolgálati napló:

A naplót az őrseg váltásainak megfelelően kell vezetni. A rovatokat tintával kell kitölteni. A napló vezetéséért az őrsegparancsnok, illetve az őrparancsnokok felelősek.

Eseménynapló:

A napló a létesítmény területén és a szolgálattal összefüggően történt események nyilvántartására szolgál. A tett intézkedések rovatában kell feltüntetni az előjáró felé tett jelentéseket, az eseménnyel összefüggő szolgálati és egyéb intézkedéseket.

Ellenőrzési napló:

A napló a rendőrszervek által végrehajtott ellenőrzések bejegyzésére szolgál. A naplót a területi rendőrhatóság biztosítja.

Fegyver- és lőszernyilvántartás:

A nyilvántartást értelemszerűen kell kitölteni.

A büntetés-végrehajtási szervezet ügyeleti tevékenységéről és a jelentések rendjéről szóló BVOP utasítás értelmezésében:

- **esemény:** a fogvatartás biztonságát súlyosan sértő vagy veszélyeztető, külön intézkedések bevezetését szükségessé tevő, továbbá a bv. szerv biztonsága és működése szempontjából fontosnak tartott történet,
- **csoport:** legalább három főből álló, egységes akarat elhatározással fellépő személyek köre,
- Csoportos ellenszegülésnek minősül, ha a jogszabályban vagy a bv. intézet házirendjében meghatározott kötelezettség végrehajtását vagy a személyi állomány tagjának valamely utasítását legalább három fő fogvatartott együttesen megtagadja.
- **tömeg:** egységes akarat elhatározással fellépő vagy véletlenül az esemény részesévé váló, tíz főt meghaladó létszámú személyek köre,
 - Tömeges ellenszegülésnek minősül, ha a jogszabályban vagy a bv. intézet házirendjében meghatározott kötelezettség végrehajtását vagy a személyi állomány tagjának valamely utasítását tíz főt meghaladó létszámú fogvatartott együttesen megtagadja.

A bv. szerv személyi állományának tagjai az események bekövetkezésének közvetlen veszélyéről, illetve bekövetkezéséről a közvetlen szolgálati előjárójuknak haladéktalanul kötelesek jelentést tenni.

XI. A munka-, a baleset- és a tűzvédelemre vonatkozó fontosabb szabályok:

-Munka-, tűz- és balesetvédelem-

A munkavédelem az ember tudatos munkavégzésével egyidős. Az emberi munka védelme az egyes történelmi korokban változó fontosságú volt. Ettől eltérően a munkaeszközöké minden egyes társadalmi rendszerben kiemelt jelentőséggel bírt. A mai értelemben vett munkavédelem igénye csak a géprendszeren alapuló gyáripár létrejöttével vetődött fel, így az első munkavédelmi rendelkezéseket tartalmazó törvények a XIX. század elején keletkeztek.

Munkavédelem célja: A munkát végző dolgozó ember testi épségének egészségének megóvása, munkatevékenységének, alkotóerejének megőrzése, védelme.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.)

Szabályozza a biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket; valamint meghatározza az állam, a munkáltatók és munkavállalók feladatait, jogait és kötelességeit.

A munkáltatónak rendelkeznie kell kockázatértékeléssel, amelyben köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. A Büntetés-végrehajtási intézetekben és intézményekben, valamint a gazdasági társaságoknál, az állományilletékes parancsnok az alapellátó orvos, a pszichológus, a munkavédelmi felügyelő és ahol rendelkezésre áll, ott a közegészségügy-járványügyi felügyelő részvételével köteles a személyi állományra vonatkozóan a rendvédelmi szervet irányító miniszter által kiadott módszertani útmutatóban meghatározott szakmai elvek figyelembevételével kockázatértékelést készíteni.

Munkavédelmi oktatás:

A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló:

- a) munkába álláskor,
- b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- d) új technológia bevezetésekor.

Sajátítsa el és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat.

Alapoktatás:

- a) munkába állást megelőzően vagy hat hónapon belül,
- b) hosszabb ideig tartó távollét után,
- c) munkahely vagy munkakör megváltoztatásakor.

Ismétlődő oktatás:

- a) a nem fizikai munkakörben dolgozók részére évente egy alkalommal,
- b) a termelő és karbantartó üzemekben dolgozók részére negyedévente.

Egyéni védőeszközök használata:

A Mvt. munkáltatói kötelességként rögzíti, hogy a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket írásban meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat **el kell látni**, és használatukat **meg kell követelni**. Az egyéni védőeszköz személyi használatra szolgál, kihordási ideje nincs és azt a munkáltató írásbeli engedélye nélkül a munkahelyről **hazavinni tilos**. Tisztántartásáról, javításáról, esetleg pótlásáról a munkáltató **köteles gondoskodni**. Ezeket a szabályokat a belső munkáltatói utasításban egyértelműen kell rendezni.

Rendvédelmi célú egyéni védőeszköz: a rendvédelmi szerv kiképzési és szolgálati feladatainak ellátásához, kifejezetten a rendvédelmi szervek részére kifejlesztett, gyártott, egyénileg használt, az élet, testi épség és egészség megóvását szolgáló védőfunkciójú eszköz (a továbbiakban: védőeszköz).

Nem rendvédelmi célú egyéni védőeszköz: a rendvédelmi szerv kiképzési és szolgálati feladatainak ellátásához szükséges, nem kifejezetten a rendvédelmi szervek részére kifejlesztett, gyártott, közforgalomban kapható, minősítési tanúsítvánnyal rendelkező védőeszköz.

Baleset: az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek **(munkabalesetnek) az a baleset**, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját tulajdonában álló, bérleti vagy más szerződés alapján, továbbá egyéb megállapodás alapján biztosított járművel történt. Minden üzemi, munka- és szolgálati kötelemekkel összefüggő balesetet ki kell vizsgálni és arról baleseti jegyzőkönyvet és baleseti kivizsgálási jegyzőkönyvet kell felvenni, amely a baleseti dokumentáció részét képezi.

Fogvatartottat ért sérülés, baleset esetén a teendők:

- a) A sérült fogvatartott vagy a fogvatartottat ért balesetet észlelő személy köteles azonnal **bejelenteni** a balesetet a munkavégzést közvetlenül irányító felügyelőnek vagy vezetőnek, aki a baleset bejelentéséről azonnal tájékoztatja a munkavédelmi felügyelőt,
- b) A munkavégzést közvetlenül irányító felügyelő vagy vezető köteles azonnal intézkedni a sérült fogvatartott szükség szerinti baleseti **ellátásáról**,
- c) Ha a balesetet kiváltó ok továbbra is fennáll, a munkavégzést közvetlenül irányító felügyelő vagy vezető **köteles a kiváltó okot elhárítani, megszüntetni**,
- d) Ha a sérült fogvatartott ellátása, a további balesetek elkerülése, illetve a balesettel kapcsolatos egyéb intézkedések gátolják a további biztonságos munkáltatást, a munkáltatást közvetlenül irányító személy köteles **beszüntetni** azt, és gondoskodik a többi fogvatartott biztonságos elhelyezéséről,

- e) A sérülés tényét a munkavégzést közvetlenül irányító felügyelő vagy vezető a **baleseti naplóban köteles rögzíteni.**

A biztonságos munkafeltételekhez hozzá tartozik az elsősegélynyújtás megszervezése és az ehhez szükséges tárgyi feltételek biztosítása a munkáltatói jogkört gyakorló vezető feladata. Az elsősegélynyújtás személyi, tárgyi feltételeiről és az elsősegélynyújtó helyek épületen belüli kijelöléséről a munkáltató gondoskodik. Minden munkahelyen a tevékenység és a munkafolyamatok veszélyességétől, illetve az ott dolgozók számától függően kialakított elsősegélynyújtó felszerelést vagy mentődobozt és kiképzett, elsősegélynyújtásra kijelölt személy jelenlétét kell biztosítani.

Az elsősegélynyújtó felszerelést a foglalkozás-egészségügyi szolgálat által meghatározott mennyiségben és minőségben, jól látható, könnyen és gyorsan elérhető, szennyeződéstől védett helyen kell készenlétben tartani.

A tűz elleni védekezés (**a tűzvédelem**) alapvető feladata a tüzesetek megelőzése, a tűzoltási feladatok ellátása a tűzvizsgálat valamint ezek feltételeinek biztosítása. A tűvédelmi szabályozási rendszer többszintű a jogszabályok mellett a Büntetés-végrehajtási intézetek belső szabályozói határozzák meg a tűzvédelem feltételrendszerét.

Legfontosabb tűzvédelmi előírások:

- a különböző helyiségeket, tereket csak az eredeti rendeltetésüknek megfelelően szabad használni,
- a menekülési útvonalakat eltorlaszolni tilos,
- minden munkaterületen a tevékenység közben és annak befejezése után ellenőrizni kell a tűzvédelmi használati szabályok megtartását és a szabálytalanságokat meg kell szüntetni,
- tűzveszélyes tevékenység csak a foglalkozásvezető jelenlétben az általa meghatározott feltételek mellett végezhető,
- villamos berendezésektől használat közben az éghető anyagokat olyan távolságra kell elhelyezni, hogy a berendezések üzemszerű, vagy meghibásodás folytán bekövetkező túlmelegedése tüzet ne okozzon,
- munkavégzés befejezését követően a munkaterületet tűzvédelmi szempontból átvizsgálni szükséges.

Tűz esetén teendő intézkedések:

a) Tűzjelzés: A tüzet észlelő személynek azonnal riasztania kell a környezetében található személyeket, közvetlen előljáróját valamint a tűzoltóságot a 105, 112 telefonszámon. A tűzjelzésnek tartalmaznia kell:

- a tüzeset pontos helyét (utca, jellegzetes tájékozási pont megadása szükséges),
- mi ég, milyen terjedelemben, a tűz mit veszélyeztet,
- emberélet van-e veszélyben,
- a bejelentő személy nevét és a jelzésre használt készülék telefonszámát.

b) A kiürítés végrehajtásának szempontjai:

- minden esetben a kijelölt menekülési útvonalon kell az épületet elhagyni,
- füsttel telített részeken a szánk elé vizes zsebkendőt tartva, vagy minél kevesebbet lélegezve jussunk át.

c) A tűzoltás végrehajtása:

- a tűz oltását csak a saját testi épség veszélyeztetése nélkül hajtsuk végre,
- tüzesetnél tárgyak mentésével foglalkozni, a menekülésben késlekedni tilos.

XII. Az elsősegélynyújtás általános szabályai, az eszméletvesztés, a mérgezések, a vérzések, a törések, az égési sérülések, a lőtt sebek elsődleges ellátásának szabályai:

-Elsősegélynyújtás általános szabályai-

Eszméletvesztés:

A valós eszméletlenséget egyszerűen ellenőrizni tudjuk, mert az emberekben akaratuktól függetlenül működik a szemek reflexe. A becsukott szemű ember akkor tekintendő eszméletlennek, ha a szemhéjra oldalról ráfújva, az nem rebben meg. Az eszméletlen állapotban lévő személy izmai általában elernyedtek, tónustalanok, ami veszélyes lehet. A hanyatt fekvőnél például hátracsúszhat a nyelv, ami fulladást okozhat.

Miután az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvény szerint Magyarország területén minden természetes személynek „kötelessége - a tőle elvárható módon - segítséget nyújtani és a tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli, illetve arról tudomást szerez.”,

ezért az alábbiakat kell tennünk:

Első sorban a környezetet kell biztosítani, biztonságossá tenni. Amennyiben gépjárműből kell kivenni a sérültet, vagy arrébb kell helyezni, - ahhoz hogy kemény alapra fektethessük-, alkalmazzuk a **Rautek-féle műfogást** (két hóna alatt kezünkkel átnyúlva ép karját maga előtt tartva húzhatjuk a sérültet). Hívjunk segítséget a 104 vagy a 112 hívószámokon. Az eszméletlen sérültnél ellenőrizni kell a légvételt, amelyet legegyszerűbben a fülünkkel az arcra hajolással és a mellkasát oldalnézetből legalább 10 másodpercig tartó figyeléssel tehetjük meg.

Majd megrázzuk a vállánál fogva és tegyük fel egyszerű kérdést. Pl.: Segíthetek? Jól van? Amennyiben nem látunk mellkas kitérést és nem érezzük a kiáramló levegőt a szájnál/orrnál, akkor a sérült újraélesztést kell alkalmazni.

Az áll kiemelésével – **Esmarch fogás**- megakadályozhatjuk, hogy az eszméletét veszített a nyelvét lenyelje, így ez legyen az első teendőnk. Akasztott ellátandó esetében ez a lépés tilos!

A szabad légút biztosítása az akadálytalan levegő bejuttatásának feltétele. A protokoll szerint 30 kompresszió/2 befújás a hatékony reanimáció. Laikus elsősegélynyújtótól a mellkas kompresszió elegendő elvárás. A lényeg, hogy a két kézfej egymásra helyezésével erőteljes nyomást tudjunk végrehajtani a sérült mellkasának középső vonalában, a szegycsont alsó harmadában, percenként minimum 100/120-at. Ezt addig kell folytatni, amíg az egészségügyi szakember megérkezik és átveszi az újraélesztés folytatását. Egyedül lehetőleg ne kezdjük újraélesztésbe, csak akkor, ha várható segítség.

Fulladozó:

A mennyiben a segítségre szoruló megtartjuk a vállánál fogva és erős nyitott tenyérrel végrehajtott ütések sem segítik, hogy az esetlegesen félrenyelt falat távozzon, akkor érdemes a **Heimlich féle műfogást** alkalmazni. Lényege, hogy a fogást elvégző a fuldokló mögé állva két kezét összekulcsolja a segítségre szoruló hasának felső részén, és a kezeit hirtelen hátra és felfelé rántva összepréseli a tüdőt, hogy az így megnövekedő légnyomással próbálja kiszabadítani a félrenyelt tárgyat, falatot.

Ájulás:

Ájulásnak tekinthetők a néhány percig tartó eszméletvesztéssel, vagy a nélkül járó, önmagától spontán megszűnő rosszullet. Gyakori a nyári időszakban szabadlevegőn tartózkodásnál vagy szabadtéri munkavégzésnél, esetleg szellőzetlen, meleg levegőjű helyiségben pl. konyha. Az ájultat hanyatt fekvő helyzetbe segítjük, és a lábait felemeljük, hogy a fej vonalánál magasabban helyezkedjen el. Kb. 4 percig tarthat, ha tovább húzódik, akkor eszméletlen állapotról van szó, ebben az esetben stabil oldalfekvést kell alkalmazni; egészségügyi szolgálatot mindenképpen értesíteni kell.

Görcsroham:

Kezelt, vagy eddig nem ismert epilepsziás betegeknél fordulhat elő. Segítőként annyit tehetünk, hogy (nem fogjuk le a végtagjait) védjük attól, hogy nekiütődjön bárminek és megsérüljön. Görcsroham oldódása után a beteget stabil oldalfekvésbe helyezük a tudat feltisztulásáig. Ha nehezen megközelíthető helyen éri a roham (pl. emeletes ágy), akkor ne törekedjünk arra, hogy mindenképpen leemeljük onnan a roham alatt, hanem csak a fentebb

leírtak szerint próbáljuk óvni. Egészségügyi személyzetet, annak hiányában őrrparancsnokot értesítsük.

Mérgezesek:

Méregnek nevezzük azokat az anyagokat, amelyek a szervezetünkbe bekerülve már kis mennyiségben is károsodást okoznak.

A mérég bejuthat szájon át, a levegőből belélegezve, a bőrön/nyálkahártyán keresztül felszívódva és az érrendszeren keresztül. A mérgezesek lehetnek véletlenek és szándékosak.

Ellátás:

Bármilyen mérgezésről van szó, a legfontosabb a további károsodás megelőzése és a mérég további felszívódásának megakadályozása.

A bőrön, nyálkahártyákon át felszívódó mérgek esetén a szennyezett ruházatot el kell távolítani, az érintett területeket bő, folyó, szappanos vízzel le kell mosni. Gumikesztyű kötelező!

A légutakon bekerült mérgek esetén a legfontosabb a mérgezett gáztérből való eltávolítása.

Szájon át gyomorba jutott mérgeknél általában a mérég kiürítése a legfontosabb a beteg hánytatásával.

Tilos a mérgezettet hánytatni:

- ha zavart vagy eszméletlen,
- ha marószert ivott (sav, lúg),
- ha szerves oldószert (pl. benzint) ivott,
- ha mosó-tisztítószert ivott.

Szén-monoxidmérgezés (legfontosabb: a sérült kimentése a gáztérből).

Gyógyszermérgezés (ha eszméletlen, nem hánytatható).

Marószerek okozta mérgezés (tilos hánytatni, azonnal orvoshoz fordulni, bő vízzel itatni, ha tud nyelni).

Vérzések:

Sebek, sérülések, balesetek:

A bőrfelszínt ért hatások következményei.

Metszett, vágott seb:

A legjobb gyógy-hajlamú seb, kivéve, ha a sérülést földes, rozsdás, szennyezett eszköz okozza. Gyakori, hogy önsebzés céljából, öngyilkossági/meghalási szándékból elkövetett cselekmény következménye. Vénás, vagy ritkább esetben artériás vérzés követi.

Ellátás:

Jelentősebb vérzéssel járó sebekre minden esetben tegyünk nyomókötetést és azonnal értesítsük az egészségügyi szolgálatot, vagy az őrrparancsnokot. Amíg a sérült eszméletlenül van, igyekezzünk a sérülést a szív vonala fölé helyezni és a vérzést csillapítani. Eszméletlen

állapotában a sérültet stabil oldalfekvésbe kell segíteni, úgy, hogy a sérült oldal felfelé legyen.

Harapott seb:

Akár állattól származó, akár emberi harapás, mindig fertőzöttnek tekintendő. Általában nem jár jelentős vérzéssel, amíg az egészségügyi szolgálathoz el nem jut a sérült, addig fedőkötéssel óvjuk a sebet a további fertőzéstől.

Törések:

Zárt törés:

A csontot ért hirtelen, rövid ideig tartó erőbehatás következménye.

Tünet: fájdalom, duzzanat, alakváltozás, működési kiesés, esetlegesen bőrelszíneződés

Teendők: Sérült végtag nyugalomba helyezése minimális mozgatással vagy megtámasztással. Bordatörés gyanújánál félig ülő helyzetbe segíteni a sérültet, valamint egészségügyi személyzet vagy órparancsnok tájékoztatása.

Nyílt törés:

Tünet: Felszakított seb és közepén törött csontvég, mely nagy vérzéssel járhat.

Teendők: A sérültet a talált helyzetből nem mozgatni, nagy felületű vérző seb esetén fedőkötéssel ellátni a fertőzések megakadályozása érdekében.

Égési sérülés:

A szervezet tűrőképességét meghaladó, magas hő hatására égési seb keletkezik. A súlyossága függ a hőmérséklettől, a behatás idejétől és az előidéző közegtől. Égést okozhat közvetlenül nyílt lánggal, forró tárggyal, maró folyadékkal, gőzzel, gázzal történő érintkezés, de a súrlódás, illetve az UV-, és radioaktív sugárzás is.

Elsőfokú égés csak a bőr legfelső rétegét érinti, az ún. hámréteget. A bőr pirossá, fészessé válik, emellett fájdalmas. A gyógyulás nyom nélkül történik. (pl. napégés)

Másodfokú égés: a kültakaró második rétege, az irha is érintett. Jellemző kísérő jegei a hólyagok megjelenése, bennük tiszta vagy zavaros folyadékkal. Hegesedéssel és heg nélkül is gyógyulhat.

Harmadfokú égés: bőrünk legalsó rétege, a bőrálja is sérül. A sebfelület piszkos szürke, sárgás, érzéketlen, a fertőzés veszélye rendkívül nagy. A gyógyulás hosszas, zsugorodó, érzékeny hegekkel gyógyul.

Negyedfokú, legsúlyosabb égés: a bőr szövetei és a mélyebben található szövetek elszenenednek.

Ellátás:

A helyszíni ellátás határozza meg a sérült sorsát. Az érintett területeket folyó, hideg vízzel kell legalább 5-8 percig hűteni. (fájdalomcsillapításnak is kitűnő). Ha nem sebesedett fel a

bőr, akkor egy hideg vízbe áztatott textil is alkalmas lehet, bár ebben az esetben a fertőzés jelentősebb lehet.

Amennyiben a sérült ruházata vagy egyéb anyag van beleégve a bőrébe, azzal együtt kell hűteni, ne távolítsuk el róla.

Folyadékpótlás, a sérült itatása fontos! A különböző égési spray-k, habok, gélek hatékonyságáról jelentősen megoszlanak a vélemények, így ezek mellőzését javasoljuk.

Amit NE tegyen:

-**NE tegyen** a sebre sebhintőport, kenőcsöt, zsiradékot!

-**NE alkalmazzon** közvetlenül jeget hűtésre!

-**NE szűrje** ki a kialakult hólyagokat!

-**NE adjon** gyógyszert orvosi vizsgálat nélkül!

Lőtt seb:

Mivel a lövedék nagy erőbehatással éri a testet, ezért a lövedék nyomán nagy bemeneti seb és nagy vérzés következhet be. A lövedék - akár a testben marad, akár távozik - a fegyver csövéből származó szennyeződéseket magával sodorja, ezért a lő csatorna minden esetben fertőzöttnek tekintendő. Semmiképpen ne akarjuk a sebben maradt lövedéket eltávolítani. A közeli lövés esetén a bemeneti nyílás mellett még égésnyom is látható.

Ellátás:

Laikusként a segítségnyújtás csak a seb fedőkötéssel való ellátása; erős vérzés esetén nyomókötés felhelyezése és az egészségügyi intézménybe való juttatás legyen az elsődleges.

XIII. A kriminalisztikai elvek a személyi és objektumórzó munkában, a helyszín biztosításának feladatai, a nyomok megőrzésének és rögzítésének módszerei:

Kriminalisztika alapelvei:

A kriminalisztika alapelvei a következők:

- A kriminalisztikai eszközök, módszerek, eljárásmodok kidolgozása és alkalmazása során mindig alkalmazkodni kell a hatályos jogi szabályozáshoz,
- Csak tudományosan megalapozott, megbízható és kipróbált eszközök és módszerek törvényes keretek közti gyakorlati alkalmazására kerülhet sor,
- A kriminalisztika ismeretanyagának, eszközeinek és módszereinek folyamatos fejlesztésére van szükség, amely részben önálló kutatásból, részben pedig az új tudományos és technikai eredmények alkalmazásából áll.

A kriminalisztika fogalma:

A kriminalisztika alapvetően a felderítés és a bizonyítás, valamint (kis részben) a bűnmegelőzés kérdéseivel foglalkozik.

A kriminalisztika multidiszciplináris bűnügyi tudomány, amely a hatályos jogi szabályozásnak megfelelően tudományosan megalapozott eszközöket, módszereket és eljárásokat dolgoz ki a felderítés és a bizonyítás, valamint a bűncselekmények megelőzése érdekében

A helyszíni szemle összetett fogalom: helyszínből és szemléből tevődik össze (a közvetlen észlelésen alapuló vizsgálat tárgya maga helyszín). Alapvető feladata, hogy a legnagyobb pontossággal megismerje a helyszínen talált dolgokat és jelenségeket, a történetekhez fűződő ok-okozati összefüggéseket és ezeket rögzítse.

A helyszíni szemlét megelőzi feladat a helyszín biztosítása.

A helyszín biztosítása a bűncselekmény helyszínének felfedezéskori állapotban történő megtartása.

A helyszín lehet:

- egyes vagy többes, tagolt (attól függően, hogy egy vagy több helyen történtek az események),
- eredeti és megváltoztatott (valódi a helyszín, ha nem változtattak rajta, tehát úgy van, ahogy az elkövető hagyta, de többnyire szándékosan megváltoztatott helyszínnel találkozunk),
- mozgó (helyét változtató jármű a helyszín),
- élő (amikor az élet- és vagyonmentés, a veszély elhárítása miatt nem lehet biztosítani az eredeti állapotot),
- nyitott és zárt (lényeges szempont, hogy a bűncselekményt forgalmas közterületen, erdőben vagy lakásban, irodában, zárt helyen követték el).

Az életmentés és elsősegélynyújtás minden más érdeket megelőz!

Ezután lehet a közveszélyt elhárítani, elfogni, illetve üldözni az elkövetőt, védeni a nyomokat. A helyszín lezárásával egyidejűleg igazoltatni és szelektálni kell az ott tartózkodó személyeket, rövid meghallgatásuk célszerű lehet.

A helyszínbiztosító köteles a szükséges intézkedéseket végrehajtani és a helyszínt - lehetőség szerint – eredeti állapotában megőrizni, majd szóbeli jelentést tenni, a szemlebizottság vezetője által adott utasításoknak eleget tenni, végül írásos jelentést tenni.

A helyszín biztosításának célja:

- a szükséges intézkedések szakszerű és gyors végrehajtása,
- a helyszín megváltoztatásának (mely lehet szándékos vagy gondatlan) megelőzése,
- a nyomok, elváltozások megsemmisülésének megakadályozása,
- a változatlan állapot fenntartása.

Helyszín biztosításának feladatai:

Helyszín: mindazon hely, terület, amely a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben illetve a tényállás tisztázása, valamint a bizonyítás szempontjából relevanciával bírhat.

Helyszínbiztosítás általános feladatai:

Elsősegélyben kell részesíteni vagy részesíttetni azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak.

Az élet- és vagyonbiztonság érdekében tett intézkedések a legfontosabb, elsődleges feladatai a fegyveres biztonsági őrnek.

Ennek keretében a helyszínre be kell mennie, és ott a szükséges intézkedéseket meg kell tennie.

A nagyobb helyszínekre a mentők és tűzoltók a fegyveres biztonsági őrrel közel azonos időben érkeznek meg, a szükséges intézkedéseket együtt hajtják végre, ilyenkor meg kell adni részükre a kellő segítséget. Ez megvalósulhat a kíváncsiskodók eltávolítása révén, illetve a terület kiürítése, lezárása tekintetében, de lehet közvetlen segítségnyújtás is.

Ennek során azonban a fegyveres biztonsági őr nem feledkezhet meg arról, hogy a helyszín eredeti állapota a mentésben részt vevők vagy mások tevékenysége, mulasztása következtében a lehető legkevésbé változzon meg. Fontos, hogy az életmentés során a károkozás arányos és indokolható legyen, az egyes eszközök helyzetének, állapotának megváltoztatása pedig csak a szükséges mértékben történjen.

Ezeket a változtatásokat és az eredeti állapotot meg kell figyelni, feljegyezni.

A helyszínen történő mozgás közben a védőeszközöket a minden esetben viselni kell! Ez védi a helyszínt is a szennyeződéstől, és védi az életmentés során a fegyveres biztonsági ört is a fertőzésektől. Ennek megfelelően gumikesztyű viselése a minimális követelmény.

Helyszínbiztosítás:

Azokban az esetekben, amikor a cselekmény elkövetése és a helyszínre érkezés között rövid idő telik el, és akár a sértett, akár más személy látta az elkövetőt, akkor a szemtanúval együtt meg kell kísérelni a cselekmény környezetében felkutatni az elkövetőt. Ez idő alatt, ha nincs lehetőség rendőr kollégát vagy más állampolgárt a helyszín biztosítására hátrahagyni, a helyszínt lehetőség szerint el kell zárni a külső beavatkozás lehetőségétől (ajtót be kell csukni, kaput be kell zárni stb.). Az intézkedést követően a helyszínre ez esetben is haladéktalanul vissza kell térni, vagy az ügyeleten keresztül gondoskodni kell szakszerű biztosításáról.

A közterületen lévő, valamint a közterülettel szervesen összekapcsolódó helyszíneknél minden esetben gondoskodni kell a terület lezárásáról, annak kordonszalaggal vagy egyéb eszközzel (például szolgálati gépkocsikkal) történő körbekerítéséről. Ha ez nem lehetséges vagy egyéb okból indokolt, élőrővel kell a helyszínt körbekeríteni.¹¹

¹¹ Módszertani útmutató 1. bűnügyi technikusok részére Nemzeti Közszolgálati Egyetem

Nyomok megőrzésének és rögzítésének módszerei:

A *nyom* a bűncselekmény elkövetésének folyamatában a nyomképző tulajdonságainak a vizsgált cselekmény eseményeivel kölcsönhatásban létrejött visszatükröződése.

Nyomképző tárgynak nevezük azt, amely az elkövetés helyszínén visszatükröződik; a nyomhordozó tárgy pedig az, amely az elkövetés helyszínén visszatükröz.

Nyomképződés szerint:

- kéz-, láb-, homlok-, orr-, áll-, ajak-, köröm-, fognyom,
- fedett- és fedetlen testrészek nyomai,
- eszköz, gép, közlekedési eszköz nyomai,
- egyéb nyomok.

Nyomok keletkezésében jelentkező hatások szerint:

- mechanikus (ütés, szúrás, vágás),
- termikus (hőhatás),
- vegyi,
- fotokémiai,
- statikus,
- dinamikus,
- vegyes,
- összetett hatásnak kitett.

A nyomhordozó szerint:

- térfogati nyom,
- domborzati nyom,
- háromdimenziós nyom,
- felületi nyom,
- kétdimenziós nyom.

Nyomrögzítő eljárások:

- leírása,
- rögzítése fényképezéssel,
- eredetben való rögzítés,
- fóliapapíron rögzítés,
- rajz, vagy megmintázás (fantomkép).

Nyomrögzítés szabályai:

1. minden észlelt nyomot rögzíteni kell,

2. mindig többfajta nyomrögzítő eljárást kell alkalmazni (először azt az eljárást kell alkalmazni, amely nem okozza a nyom elváltozását),
3. a nyomba tilos nyomképző tárgyat beleilleszteni,
4. a nyomot mindig eredetben kell rögzíteni,
5. a nyom felkutatását mindig a helyszíni szemle során kell végrehajtani,
6. a helyszíni szemle során mérethelyes vázlatot, vagy kisméretarányú térképet kell használni, a nyomokat ezen kell bejelölni¹².

¹²[https://hu.wikipedia.org/wiki/Nyom_\(kriminalisztika\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Nyom_(kriminalisztika))

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
30512/3847-2/2022.ált.